

BESLUITENLIJST RAADSVERGADERING 26 JUNI 2019, pagina 1

Aanwezig:

Voorzitter: mevrouw A.M.J. Schaap

Raadsgriffier: mevrouw J.I.M. le Comte

Raadsleden:	de heer Th. H.J. Bartels	PRD
	mevrouw C.D. van Bentem	GemeenteBelangen
	de heer T.A. de Boer	VVD
	mevrouw D.A. Bondt	D66
	de heer R. Bouwman	D66
	de heer R.J.B. den Burger	VVD
	mevrouw S.R.E. Engelsma	GroenLinks
	de heer T.T.M.G. Erkens	PvdA
	mevrouw M.E.C.S. de Groot	GroenLinks
	de heer W. Hoge	VVD
	de heer O.H. Hollink	VVD
	mevrouw L.A. Jansen	GroenLinks
	de heer P.G. Janssen	GemeenteBelangen
	mevrouw M.J. Kreuzen	D66
	de heer P.J. van Lent	CDA
	de heer T. Modderkolk	PRD
	mevrouw F.J. Mijnhart	D66
	mevrouw A. Nijeboer	PRD
	de heer J.C.J. Streefkerk	GemeenteBelangen
	de heer O.P. Velthuisen	GemeenteBelangen
	mevrouw E.L. Vink	GroenLinks
	mevrouw H.J. Weeda	PvdA
	de heer J.D. Wessels	CDA

Portefeuillehouders: de heer J. Maouche, mevrouw M. Mulder, mevrouw H.H.M. Rolink-Velthuis, de heer J. Verstand

Hetgeen dat uitgesproken is in de raad is na te luisteren op www.renkum.nl onder raadsuitzendingen.

1.	Opening, vaststelling volgorde en mededelingen. De voorzitter opent de vergadering om 20.00 uur. VVD vraagt om agendering van het onderwerp Openbare Verlichting. Hiermee gaat iedereen akkoord. Het wordt geagendeerd als agendapunt 9b. Verder heeft de VVD een motie vreemd over de Financiële verordening. Ook deze wordt geagendeerd. Dit wordt agendapunt 9c. Tot slot heeft GB een motie vreemd over Kwijtschelding van Afvalstoffenheffing Deze wordt geagendeerd als agendapunt 9a.
2.	Besluitenlijst van de vergadering van de raad van 29 mei 2019. De besluitenlijst wordt vastgesteld. Besluit: Vastgesteld Actie: n.v.t.
3.	Ingekomen stukken: brieven gericht aan de raad week 19 t/m 22-2019. De ingekomen stukken worden conform vastgesteld. Besluit:

	<p>Vastgesteld.</p>
	<p>Actie: n.v.t.</p>
4.	<p>Vragenuurtje.</p> <p>Dhr. Erkens (PvdA) heeft een vraag over het memo van dhr. Schoevaars en dhr. Baijer met betrekking tot het Postkantoor en Plein 1946. De raad heeft dit memo ontvangen. Een uitgebreid verhaal rondom Postkantoor en Plein 1946 met de titel "Een historie van monumentaal wangedrag". Het college heeft de memo plus bijlage ook ontvangen. Vragen hierover: Heeft u kennisgenomen van het memo? Is het ter sprake gekomen in het college? Wordt het verder nog besproken? En komt er op basis van dit verhaal een notitie of reactie op dit verhaal waarover dan in de raad gesproken zou kunnen worden? Hetgeen uiteraard door de agendacommissie wordt bepaald.</p> <p>Wethouder Rolink beantwoordt de vragen. Het college heeft kennisgenomen van de documenten en erover gesproken in het college. Een paar weken geleden heeft het college al opdracht gegeven om een nieuwe beoordeling te doen voor wat betreft de monumentale status. En de uitkomst hiervan wordt betrokken bij de verdere bespreking van de documenten. En hier komt het college op terug bij de raad. Het is afhankelijk van wat er uit het onderzoek komt of het besproken gaat worden in de raad. De wethouder kan niet op voorhand zeggen dat het leidt tot een verandering. Als de resultaten binnen zijn wordt het besproken in het college en daarna komt het naar de raad.</p> <p>Dhr. Janssen (GB) heeft een vraag over de mogelijke bewakingskosten van de Glider. In het kader van Airborne 75 komt een replica van de Horsa Glider naar Oosterbeek en wordt drie weken tentoongesteld tegenover het museum Hartenstein. Defensie betaalt het vervoer naar Oosterbeek. Het blijkt dat de glider gedurende de drie weken dag en nacht bewaakt moet worden. Vragen hierover: Is er een dekking voor de bewakingskosten? Het is niet zeker wie de kosten gaat dragen. Kunnen we als gemeente, wanneer wij de kosten moeten dragen en deze aanzienlijk zijn, nog afzien van het plaatsen van de glider op het grasveld. Zodat deze in Soesterberg blijft en vervolgens direct naar zijn eindbestemming Museum Overloon kan worden vervoerd.</p> <p>Burgemeester Schaap beantwoordt de vragen van GB. De gemeente is heel trots erop dat de glider door de inzet van een vrijwilliger al naar Nederland is gekomen. De gemeente heeft erop voorgesorteerd dat de glider gedurende drie weken naar Oosterbeek kan komen. De gemeente heeft hiervoor inmiddels de nodige subsidies aangevraagd, o.a. voor de bewaking. Dit is zo'n beetje de enige replica ter wereld. U snapt die moet bewaakt worden. De subsidie is bij de provincie aangevraagd. De gemeente is in overleg met vele vrijwilligers en verenigingen. De zorgen van de raad over de kosten begrijpt en deelt de burgemeester. We hebben met elkaar, wethouder Verstand en de burgemeester de energie opgepakt om dit wel te gaan regelen. Dus ja, er zijn subsidies aangevraagd bij de provincie, we zijn in gesprek met het ROC. Maar nee, ik kan niet garanderen dat er kosten zijn voor de gemeente. Ik kan u wel blijven informeren. We kunnen er nog van afzien, wanneer de kosten te hoog worden. Maar dat is niet de intentie van het college.</p> <p>Dhr. Janssen (GB) stelt aanvullende vragen. Zijn er nog meer kosten dan voor de bewaking? Wanneer vindt de burgemeester dat "de kosten uit de pan rijzen"? Begrijp ons niet verkeerd, ook GB vindt Airborne 75 erg belangrijk voor de gemeente (kernwaarde), maar er moet een balans zijn tussen de kosten hiervoor en bijvoorbeeld het feit dat we inwonersinitiatieven stopzetten omdat er geen geld is.</p> <p>Interruptie door mw. Bondt (D66) en vraagt naar de inzet van ROC studenten. De burgemeester geeft aan dat er inderdaad gesprekken gaande zijn met de ROC over inzet van studenten veiligheid en ook met beveiligingsbureaus. De burgemeester kan geen garanties geven. We gaan ervan uit dat we de kosten zo laag mogelijk houden. Het gesprek kunnen we nog met elkaar aangaan als het een ton blijkt te zijn.</p> <p>Mw. Nijeboer (PRD) extra vragen over de processierupsenplaag. Is er sprake van extreme toename vergeleken bij voorgaande jaren? Is er een calamiteitenplan voor natuurschade door rampen en valt dit hier onder? Erkent u dat de plaag groot is en had u dit kunnen voorkomen?</p> <p>Wethouder Maouche beantwoordt de vragen. We werken met alles wat we hebben om de overlast waar die het ergst gevoeld wordt te beperken. Het probleem is dat er inderdaad spraken is van een extreme toename.</p>

	<p>Dit geldt voor alle Nederlandse gemeenten. Dat betekent dat we allemaal in de rij staan voor de gespecialiseerde bedrijven die de processierups kunnen bestrijden. Hiervoor moet je een opleiding hebben. Onze buitendienst kan dit niet zomaar. De wethouder vraagt na of deze plaag valt onder ons calamiteitenplan. Dit wordt schriftelijk beantwoord. Het is een groot probleem en naarmate het warmer wordt zal dit probleem groter worden. Er is ook een dennenprocessierups. En deze rups zit nu nog in België maar rukt op. "Hadden we dit kunnen voorkomen? De bomen waar de rupsen vorig jaar op zaten hebben we behandeld met een middel (bacterie die effectief is voor rupsen). Als je alle bomen behandeld met deze bacterie is het nadeel dat je ook alle vlinders daarmee kwijt bent. Dat is ongewenst, want we willen ook een bij-vriendelijke gemeente zijn en willen ook voldoende biodiversiteit hebben. Wat kunnen we nu doen? Er is een aantal aangrijpingspunten om op te pakken. 1. De natuurlijke vijanden van de rups een betere omgeving geven. Bijvoorbeeld voor de koolmees. Ook sluipvliegen en -wespen zijn goed tegen de rupsen. Maar ook daarvoor geldt dat de omgeving beter moet zijn voor deze beestjes. Dat kun je doen door de bermen beter te beheren. Meer natuurlijke bloemen en klaver en dergelijke. Daarnaast kunnen we blijven experimenteren met preventieve middelen en kijken of we beter kunnen acteren bij het geval de plaag zich voordoet. Bijvoorbeeld door onze mensen goed op te leiden. Dat kost geld maar daar gaan we naar kijken.</p>
	<p>Besluit: n.v.t.</p>
	<p>Actie: De vraag of deze plaag valt onder ons calamiteitenplan wordt schriftelijk beantwoord.</p>
5.	<p>Voorjaarsnota 2019.</p> <p>De voorjaarsnota en de perspectiefnota worden tegelijkertijd behandeld. Er wordt wel apart over besloten.</p>
	<p>Besluit:</p> <p>Amendement VJN A1 betreffende R2C: Voor stemmen PRD en D66 met 7 stemmen. VVD, PvdA, GL, GB, CDA stemmen tegen met 16 stemmen. Het amendement is verworpen.</p> <p>Amendement VJN A2 betreffende IHP is ingetrokken door de VVD.</p> <p>Het voorstel m.b.t. de Voorjaarsnota wordt met 20 stemmen voor van VVD, GL, D66, CDA, PvdA en GB aangenomen. PRD stemt tegen (3 stemmen).</p>
	<p>Actie: n.v.t.</p>
6.	<p>Perspectiefnota 2019-2023.</p> <p>De volgorde van sprekers wordt door het lot bepaald.</p> <p>Woordvoerders zijn: dhr. van Lent (CDA), dhr. de Boer (VVD), mw. van Bentem (GB), mw. Kreuzen (D66), dhr. Bartels (PRD), mw. Vink (GL), dhr. Erkens (PvdA).</p> <p>CDA</p> <p>Voorzitter, Nog geen jaar geleden, september 2018, sprak ik de Algemene beschouwingen uit van het CDA. Ik heb ze nog eens nagelezen om te zien wat er nu veranderd is. We lezen de ambities nog eens na van het Coalitieakkoord en leggen die naast de Voorjaarsnota en Perspectiefnota 2019-2023.</p> <p>Wanneer we dan de voorstellen zien van de Voorjaarsnota en Perspectiefnota, dan zien we dat er weinig overeenkomt met uw ambities van het Coalitieakkoord, dat uitblonk in termen als:</p> <ul style="list-style-type: none"> • We zetten nog meer in • We nemen regie • We onderzoeken • We maken een plan • We versterken • We maken beleid • We spannen ons in

- We geven met de samenleving aandacht aan

We vragen ons nu werkelijk af wat er nu feitelijk is gebeurd om die ambities waar te maken. Ook uw voornemen om de inwoners te betrekken bij ontwikkelingen zowel wat betreft de planvorming als de uitvoering lijkt een mislukking te worden. Het vertrouwen in het gemeentebestuur neemt mede hierdoor sterk af. Inwoners voelen zich niet meer gehoord. Hoe staat het met het contact met de inwoner? Wij ontvangen signalen dat het erg lastig is om afspraken te maken met bestuurders. Sommigen wachten reeds langer dan drie maanden. Het enthousiasme om mooie initiatieven vanuit de samenleving met het college te bespreken neemt daardoor in rap tempo af.

Er moet dan ook daadwerkelijk wat veranderen in de bestuurscultuur van dit College, dat kennelijk nog steeds regeert vanuit haar ivoren toren. Het is de vraag of het dit College gaat lukken om ook in de bestuurscultuur de nodige veranderingen aan te brengen. Wij hebben een motie voorbereid met D'66 waarin we het college opdragen met de burger in gesprek te gaan.

Wat wel verbeterd is, is de agenda voor de Raadsvergaderingen en de commissies. We zien duidelijke verbetering van de organisatie en het personeel. We klimmen weer uit het dal, echter, we zijn er nog niet.

Dan de samenwerking binnen de Raad zelf.

Voorzitter, het CDA is altijd een partij geweest die zich constructief opstelt t.o.v. het College en coalitie. Juist daarom is het bitter te moeten constateren dat de oppositie met daarin het CDA nagenoeg continu buiten spel wordt gezet.

Wat we nog steeds zien is dat de coalitie toch weer op diverse dossiers eerst zelf een afweging maakt en dat vervolgens voorlegt aan de oppositie. Waarom niet gelijk een raadsbreed overleg? De oppositie bestaat niet uit tweederangs raadsleden. Er zit voldoende kennis en knowhow om tot betere voorstellen en besluiten te komen. Het enthousiasme bij onze raadsleden en commissieleden ebt weg, waarbij wordt aangegeven of wij nog wel zoveel tijd in het raadswerk moeten steken als de coalitie toch samen de dienst uitmaakt. Het proces om te komen tot besluitvorming rond de PPN, laat zien dat het ook anders kan. Laten we elkaar opzoeken, zodat de besluitvorming een breder draagvlak krijgt!

Dan nu de Voorjaarnota en Perspectiefnota.

Voorzitter, bij de PPN dient het nieuwe beleid en de extra budgetvraag integraal te worden afgewogen. We zien dat dit jaar het college voor de behandeling van de PPN al een aantal voorstellen naar de Raad heeft gestuurd, met als argument, kan niet wachten, is een wettelijke taak etc. Voorzitter het CDA is van mening dat alle voorstellen integraal bij de PPN dienen te worden afgewogen. Wat nu gebeurt, is dat de extra budgetvraag voor bijv. het IHP zich vertaalt in de VJN i.p.v. de PPN. Bij de PPN vindt integrale afweging plaats en daarbij kan de Raad de noodzaak, wettelijke verplichting etc. meewegen bij haar afweging.

Voorzitter, vorig jaar bij de begrotingsbehandeling illustreerde het CDA dit college als een gezelschap dat in een sterrenrestaurantje gaat dineren, terwijl de aanmaningen en incasso's op de deurmat ploffen. Voorzitter, nu een jaar later mogen we constateren dat inmiddels ook de curator voor de deur staat. En dan is er ineens paniek en wordt er vervolgens niet meer bestuurd met visie, maar komt er een grove kaasschaaf uit de la, of, zo u wilt, gaat de 'miljoenenjacht' van start.

Voorzitter, wanneer we kijken naar de VJN en de PPN en dan vooral naar de bezuinigingen en ombuigingen, zeg maar gewoon wat doen we niet meer, dan missen wij een strategische visie waaraan e.e.a. is getoetst, of heeft het college het louter en alleen boekhoudkundig getoetst, waarbij het jaarresultaat van de jaarschijven op minimaal € 0,- moet uitkomen. Het lijkt daar erg op.

Echter, in Renkum, daar draait het om mensen en dat lijkt dit college in deze perspectiefnota volledig te vergeten. Wat voor een gemeente willen we nu zijn? Welke leefbaarheid hebben we onze inwoners te bieden? Zakken we met deze bezuinigingen niet door onze sociale basisvoorzieningen heen? Is er al gekeken welke impact deze maatregelen hebben voor onze inwoners? En wat vindt de inwoner hier nu zelf van?

Bij de vaststelling van het Coalitieakkoord is tevens besloten om de OZB met 7% te verhogen om gedeeltelijk de ambitie van dit college te bekostigen, waarvan ruim 1% voor de uitbreiding en salarisverhoging van deze wethouders. Het bestuur zit zo wel erg ruim in haar jasje met 4 fulltime wethouder en een burgemeester. Ook daar kan naar gekeken worden naast de voorgestelde bezuinigingen. Ook een herijking van het coalitieakkoord zou zeker nog een extra opbrengst te zien geven. Wellicht dat de meicirculaire hiertoe

aanleiding geeft.

Voorzitter, 1% OZB-verhoging betekent een opbrengst van ongeveer € 70K, oftewel een last van gemiddeld € 0,30 per maand per huishouden.

Voorzitter, gelet op dit kengetal zijn wij benieuwd wat inwoner hier nu zelf van vindt. En hebben zij een keuze gehad? We zijn nog met net een jaar na de verkiezingen en nu al blijkt dat de gewekte verwachtingen van alle mooie beloftes uit de verkiezingsprogramma's niet worden nagekomen. Een verdere verschraving van het onderhoudsniveau openbare ruimten, begraafplaatsen etc. en de overige voorzieningen.

Voorzitter, dan de beantwoording van vragen over de VJN van het CDA. De tekst in de VJN correspondeert niet met de beantwoording van de vragen over het Kalimaropad. Wat gaat u nu doen? Gaat u nu het ontwerp uitvoeren of niet? Uit de VJN blijkt dat u het pad niet gaat verleggen. Uit de beantwoording blijkt dat u het ontwerp gaat bespreken met de omwonenden. Dat rijmt niet met elkaar en wekt de indruk dat het college niet integraal werkt.

De Connectie: Wanneer we even terugblikken naar de besluitvorming van destijds, om aan te haken, en nu kijken wat daarvan is terechtgekomen, dan zien we dat het hele financiële plaatje waarop we destijds hebben besloten niet klopt. Grote overschrijdingen, en inverdieneffecten / efficiency voordelen, blijken een wassen neus te zijn. Zie hier het resultaat, een grote overschrijding die zich structureel doorzet. Wij hebben nu geen keus meer om anders te besluiten. Wel dringen we er bij het college op aan dat er nauwgezet op wordt toegezien dat de Connectie haar taken binnen de begroting uit gaat voeren en dat er waar mogelijk inverdiend gaat worden.

Voorzitter als we de PPN nader beschouwen dan vallen ons de volgende punten op:

- Wanneer alle bezuinigingen één op één worden doorgevoerd dan eindigt de jaarschijf van 2020- 2021 neutraal op € 0,-
- Vanaf 2022 is er een positief resultaat van € 17K en
- Vanaf 2023 is er een positief resultaat van € 1.168K

Wanneer we kijken welke beleidsvelden met name bijdragen aan de tekorten dan zijn dit:

- Het sociaal domein
  - o Met name de Jeugdzorg
- De ambtelijke organisatie, waaronder ook de Connectie
- Het personeelsbeleid
- Onderhoud wegen

Voorzitter begin juni ontvingen we de uitkomsten van de Meicirculaire. Het accres stijgt minder dan aanvankelijk in 2018 werd gemeld bij de septembercirculaire. De meicirculaire laat zien dat Renkum opnieuw fors minder van het Rijk ontvangt via het gemeentefonds. Ook deze uitkomsten zullen we nog moeten verwerken in de begroting 2020.

Voorzitter het CDA is van mening dat de bezuinigingen in eerste plaats daar moeten worden gevonden waar zij ook veroorzaakt zijn. In de perspectiefnota geeft u aan dat u ook daar het merendeel van de bezuinigingen neerlegt.

Daarmee redt u het niet. Een deel zal moeten worden gevonden in het voorzieningenniveau, en die zullen de inwoners direct dan wel indirect raken. Het is de vraag of wij dit nu al moeten invullen. Het CDA zou graag willen dat voor de begrotingsbehandeling er een brede inwonersraadpleging wordt gehouden waarin wordt gevraagd of men een x bedrag over heeft voor de volgende punten, waarbij inzichtelijk wordt gemaakt wat 1 % OZB-verhoging betekent. Ik gaf al aan dat we daarover een motie met D'66 indienen.

Voorzitter Het CDA is mede-indiener van het breed samengesteld amendement.

- Het mag duidelijk zijn dat het CDA de bibliotheek zien als een (sociale) basisvoorziening, waarop wij niet willen bezuinigen.
- Ook het zwembad Oosterbeek wil het CDA handhaven. Met nagenoeg een bezettingsgraad van 100% voorziet dit in een duidelijke behoefte.
- Betaald parkeren is voor het CDA geen optie. Er is nauwelijks onderzoek gedaan naar consequenties. Wij zouden juist aantrekkelijk moeten zijn voor de ondernemers om zich hier te vestigen! De reactie

van de ondernemersvereniging spreekt boekdelen. Ook de concurrentiepositie van onze centra t.o.v. Presikhaaf en Kronenburg is altijd meegewogen om juist geen betaald parkeren in te voeren.

- Het huidige niveau van groenonderhoud, is voor het CDA de basis. Wij willen hier niet verder op versoberen. Wij hebben al aangegeven dat de inwoners hier best wat voor over hebben. Ga dan ook het gesprek hierover aan met onze inwoners.

Wat niet in het amendement is opgenomen is het schoolzwemmen. Voorzitter het is niet uit te leggen dat we enerzijds in Doelum een prachtige nieuwe zwemaccommodatie hebben gebouwd, en dat we anderzijds de schoolkinderen daar geen gebruik van laten maken, omdat we het schoolzwemmen niet meer faciliteren. Maak maximaal gebruik van deze dure voorziening en laat het schoolzwemmen intact! Ook draagt het bij aan de ontwikkeling van de fijne motoriek. Het is meer dan een natte gymles. Wij komen hier bij de begroting op terug.

Wij hebben ook gekeken naar de inkomens verruimde maatregelen. Samen met de VVD dienen we een motie in waarin we het college opdragen om een minima effectrapportage op te stellen. Daarin zal duidelijk worden of er al dan niet een verlaging van de individuele inkomenstoelage kan plaatsvinden. Het Nibud voert dergelijke onderzoeken uit.

Ook het kostendekkend maken van de bouwleges is voor ons een belangrijke bijdrage om de tekorten op te lossen. Niet wachten maar nu doorzetten en invoeren m.i.v. 2020. Samen met GB dienen we hier een motie voor in.

Ook in de commissie heeft het CDA al aangegeven dat het budget voor onderhoud wegen wel erg hoog is vastgesteld. Zowel structureel van ruim € 700.000 tot ruim € 900.000 alsmede de eenmalige dotatie van € 1.5 mio. (2019 en 2020) wellicht dat ook hier een kleine temporisering kan plaatsvinden, zodat de begroting minder belast wordt. Ook het onderzoek naar de staat van onze wegen moet nog worden gerapporteerd, wij willen hier niet op vooruit lopen.

Zoals al eerder gemeld staat het CDA niet onwelwillend t.o.v. een kleine OZB-verhoging. Een extra belasting van gemiddeld € 1,50 per huishouding zou voldoende moeten zijn om de voorzieningen op het huidige niveau te handhaven Wij willen voor deze maatregel het draagvlak onder onze inwoners weten.

Daarnaast zal wat het CDA betreft ook nadrukkelijk gekeken moet worden naar de eigen ambities, zoals weergegeven in het coalitieakkoord. Ook daar zal in geschrappt moet worden of moeten zaken worden uitgesteld.

Voorzitter wanneer we de balans opmaken mede n.a.v. onze voorstellen, dan kan er een negatief saldo ontstaan voor de komende jaren.

Wij willen met onze inwoners in gesprek om samen met hen tot een duurzame oplossing te komen voor onze begroting.

VVD

Met betrekking tot de VJN heeft de VVD slechts 1 belangrijk punt waarvoor wij eventueel een amendement zullen indienen. Het college moet, als gevolg van de besluitvorming van de raad op 24 april jl. inzake het leercentrum Doorwerth een voorziening opnemen in de lopende begroting. Dat is nu gedaan in de vorm van een stelpost. In tussentijds contact met de portefeuillehouder hebben wij aangegeven dat wij ons daar niet in kunnen vinden. Onze interpretatie is dat het college voor de besteding van een stelpost niet terug hoeft naar de raad. Dit in tegenstelling tot de besluitvorming rond het leercentrum. In het tussentijds contact is aangegeven dat het college wel degelijk terugkomt bij de raad voor een eventueel aanvullende kredietvoting. Graag van het college een bevestiging dat voor een aanvullend krediet, al of niet vervat in de geduide stelpost, hier ten alle tijde besluitvorming van de raad zal plaatsvinden.

Enkele algemene opmerkingen.

Als wij deze nota vergelijken met de eerste PPN van eind 2018, dan kunnen wij niet anders constateren dat de structuur van deze nota completer en leesbaarder is geworden. Daarvoor dank aan allen die hieraan meegewerkt hebben. Dat het voor college en organisatie een enorme opgave is geweest laat zich raden! De inhoud is echter ronduit onplezierig, omdat als gevolg van het korten van de bijdragen uit het gemeentefonds,

de alsmaar oplopende tekorten van de jeugdzorg en de gevolgen van de ontwikkelingen binnen onze eigen organisatie, onze gemeente een forse bezuinigingsslag moet maken. En dat is te zien. Op alle fronten zullen wij onze uitgaven meer en meer in lijn moeten brengen met de inkomsten en het duurt niet lang meer of wij zullen, hoe vervelend dit ook zal zijn (ook voor de VVD), op alle gebieden, maar zeker op het gebied van het sociaal domein, gedwongen zijn ons te beperken tot onze wettelijke taken. Met alle gevolgen van dien! En dit tijdstip komt rap dichterbij, omdat de negatieve gevolgen van de recent ontvangen meicirculaire in de voorliggende perspectiefnota nog niet eens meegenomen zijn.

Een belangrijk punt voor de VVD is dat het college de nu voorliggende PPN wil vaststellen. Wat ons betreft kan hier geen sprake van zijn. Allereerst zijn lang niet alle programma's verwerkt in deze nota, maar ook zijn vele posten niet ingevuld, op nul gesteld of als pm aangeduid. Daarnaast zijn wij, maar natuurlijk ook de andere fracties, het op meerdere punten niet eens met de door het college voorgestelde maatregelen of zijn deze te optimistisch of te pessimistisch geraamd. Het belangrijkste argument voor het college is dat zij voldoende op tijd met instellingen in gesprek wil die mogelijkerwijs worden getroffen door de nu voorliggende maatregelen. Terecht wil men verwijten van onbehoorlijk bestuur voorkomen.

Voor ons is dit echter onvoldoende om dan deze nota maar vast te stellen. Wij dienen een amendement in waardoor het dictum van het voorliggende besluit aangepast wordt. De nota zal bij aanvaarding van dit amendement slechts richtinggevend worden vastgesteld, maar het college krijgt wel de ruimte om de gesprekken met de instellingen, die getroffen kunnen worden door de beoogde maatregelen, aan te gaan.

Inhoudelijk m.b.t. de PPN het volgende.

Uiteraard kunnen wij over alle genoemde onderwerpen waar besparingen op ingeboekt zijn van gedachten wisselen. Maar dat is onmogelijk. Wij zullen hoe dan ook moeten bezuinigen en dan is elk ingrijpen en elke maatregel vervelend.

Desondanks wil ik een drietal van belang zijnde onderwerpen eruit halen; dat is de bibliotheek, het zwembad en het betaald parkeren.

Om te beginnen met de bibliotheek. Een lastige bezuiniging. Deze bezuiniging betekent overigens niet dat de bibliotheek in Renkum moet sluiten, zoals velen uit de perspectiefnota lezen. Er zijn wat de VVD betreft zeker mogelijkheden om de bibliotheekfunctie voor Renkum te behouden. Zoals u weet wordt de jeugdbibliotheek ondergebracht bij de scholen en kan het volwassenengedeelte en de ontmoetingsplek wellicht in Doelum ondergebracht worden. Als deze combinatie mogelijk is dan is sprake van een veel efficiënter ruimtegebruik en is tevens het veel te dure huurcontract van het pand aan de Europalaan van de baan. Dus er valt fors te bezuinigen. Ook zijn de abonnementstarieven in Renkum relatief laag zodat daar mogelijk ook rek in zit. En daarnaast is de gemeentelijke bijdrage nu per hoofd van de bevolking in vergelijking met andere gemeenten relatief hoog. Waarom moet die bibliotheek dan dicht van de bibliotheek directie? Daarom is de VVD van mening dat het college de komende tijd vol inzet op het behalen van de bezuiniging en het gesprek hierover aangaat met de directie van de bibliotheek, andere belanghebbenden en het bestuur van Doelum. Wij verwachten dat daarentegen ook de directie van de bibliotheek met de gemeente meedenkt over het behalen van de bezuiniging. Verder willen wij dat de passage in de perspectiefnota wordt aangepast, zodat het niet lijkt of de gemeente de bibliotheek sluit. Dat moeten we echt voorkomen. Hiervoor dienen wij (mede) een amendement in.

Ten tweede het zwembad in Oosterbeek. Een mooie voorziening voor Oosterbeek waar veel mensen uit de gehele gemeente gebruik van maken. Echter ook hier geldt dat wij zullen moeten bezuinigen. Het gaat er enkel om hoe! Duidelijk is geworden dat als gevolg van de beëindiging van het schoolzwemmen het voortbestaan van dit zwembad onder druk komt te staan. Echter dit is volgens de directie nog op te vangen. Indien ook de jaarlijkse subsidie wordt ingetrokken dan zal de exploitatie niet sluitend te krijgen zijn en zal het zwembad gesloten moeten worden. Onduidelijk voor de VVD is hoe het bedrijfsplan van het zwembad er uit ziet en of het terugtrekken van de overheid opgevangen kan worden door een beperkte verhoging van de entreprijzen. Wij zien hier ook een relatie met de mogelijkheden in Doelum en de relatie met RZC. Ook in dit geval zijn wij van mening dat het college in overleg moet gaan met de exploitanten van het zwembaden en het bestuur van RZC om te bezien op welke wijze de beoogde bezuiniging gerealiseerd kan worden waarbij het de doelstelling is om voor alle gebruikers een adequate voorziening in stand te houden. Hiervoor dienen wij (mede) een amendement in.

Als laatste het betaald parkeren.

Hierover kan ik kort zijn. Zoals u al in diverse publicaties heeft kunnen lezen, is de VVD faliekant tegen elke vorm van betaald parkeren in de dorpscentra. Ook hiervoor dienen wij (mede) een amendement in met als doel het invoeren van betaald parkeren in zijn geheel te schrappen.

Tot slot.

Voor de VVD is de discussie over het verhogen van opbrengst van gemeentelijke bouwlocaties vertrouwd. Wij zijn daar al vele jaren voorstander van. Ik verwijs maar naar de discussie over het Europaplein en diverse bouwlocaties in Renkum. Dit is overigens niet alleen uit financiële overwegingen van belang, maar ook omdat we met een woningbouwopgave zitten van maar liefst 800 woningen de komende jaren. Ook van groot belang natuurlijk voor zowel starters, jonge gezinnen maar natuurlijk ook voor de lokale economie.

En met betrekking tot de mogelijkheden rond het gemeentehuis hebben wij natuurlijk al een schot voor de boeg afgegeven in de commissie

Zoals al eerder aangegeven zullen we drastische maatregelen moeten nemen om te bezuinigen zodat wij een sluitende begroting 2020 kunnen samenstellen en aanbieden aan de Provincie. Lukt dit niet dan komt verplicht toezicht door de Provincie wel heel erg dichtbij.

Dit is belangrijkste reden dat voorafgaande aan de behandeling van deze PPN vertegenwoordigers van alle fracties uit deze raad diverse keren om tafel hebben gezeten om te bespreken welke en hoe wij de in de PPN voorgestelde bezuinigingen kunnen realiseren. Ik kan niet anders zeggen dat dit een mooi initiatief is geweest en er is dan ook een gezamenlijk gedragen standpunt uit naar voren gekomen in de vorm van twee amendementen en een motie die wij mede indienen. Maar daarnaast wil de VVD nog drie moties indienen, t.w., het de motie wederkerigheid, de motie Onderzoek individuele Inkomstenstoeslag, alsmede de motie bouw- en milieuleges.

GB

Wat was er een trots vorig jaar na de verkiezingen bij de presentatie van de nieuwe coalitie. Het stokje zou worden overgenomen door deze nieuwe coalitie van PvdA, D66, VVD en Groen Links. Een coalitie bestaande uit één winnaar en drie verliezers van de verkiezingen. Het coalitieprogramma werd met veel bombarie en ambities gepresenteerd en aan de nieuwe wethouders de taak dit programma door te voeren.

En omdat voor niets de zon schijnt, hoorde daar gelijk ook een flinke salarisverhoging bij. Er zouden immers een aantal zware dossiers binnen hun verantwoordelijkheid liggen, zoals een nieuwe Nota Wonen, de Omgevingswet, Parenco, financiële druk op het Sociaal Domein en een peperdure aanbesteding openbare verlichting.

Het kan zijn dat de dossiers zwaarder zijn geworden, maar het kan ook zijn dat de portefeuilles te zwaar zijn voor enkele van deze bewindslieden. Van de genoemde dossiers is er na een jaar nog geen enkele afgerond, laat staan met succes en tevredenheid.

De zichtbaarheid van het college was enorm, maar met name over de leuke kleine gezellige thema's. Rupsjes en bijtjes. En natuurlijk over Europese en provinciale verkiezingen. *Wij - wethouders van Renkum - moeten natuurlijk wel gezien worden bij de achterban van onze landelijke partij.*

Ondertussen moeten onze eigen Renkumse inwoners blijven geloven dat het prima loopt en alles onder controle is.

Wat een ironie toen de afgelopen periode de eerste berichten naar buiten sijpelde en ook de inwoners van de gemeente moesten horen hoe het er werkelijk voorstaat. Een miljoenentekort.

Een tekort waarvoor GemeenteBelangen herhaaldelijk heeft gewaarschuwd. Bij het coalitieakkoord gaf GB in 2018 al aan: het is een coalitieakkoord zonder financiële onderbouwing en zonder realisme. Deze coalitie stapelt de ene ambitie op de andere, zonder echt concreet te worden en zonder financiële dekking." En over de vorige perspectiefnota zeiden we: "dit is beleid voeren op speculatie". Met de daaropvolgende flinterdunne begroting die aan alle kanten rammelde, stemden we niet in.

Winstwaarschuwingen genoeg zou je denken...

Het college heeft de waarschuwingen naast zich neergelegd en verzuimd om de aandacht te richten op de écht belangrijke zaken i.p.v. op het uitwerken van nieuwe ideetjes en ambities. Nu toezicht van de provincie op

ons gemeenschapsgeld zowat onafwendbaar is geworden, rent het college in paniek alle kanten op. Helaas weer niet de goeie kant op. Zelfs de coalitiepartijen zien dat 'hun' college de weg kwijt is. Een ongekende hoeveelheid moties en amendementen moeten het college bijsturen. Daarover later meer.

En nu moet het college aan de bak en komt met bezuinigingsvoorstellen die zo ver afstaan van de kern van wat een lokale samenleving behelst, dat je bijna denkt dat we in een andere gemeente wonen. Bibliotheek dicht, zwembad dicht, betalen voor parkeren. Het staat niet alleen haaks op het met veel bombarie gepresenteerde coalitieakkoord, het raakt de kern van onze dorpen. De uitholling van onze dorpen dreigt meer dan ooit tevoren.

Dit college zit heel ver naast de beleving die in de dorpen heerst. De bezuinigingsvoorstellen vallen rauw op het dak en getuigen van weinig realiteitszin. Er worden tonnen besparing ingeboekt zonder aan te geven HOE ze worden behaald.

De voorstellen in de Perspectiefnota zijn draconisch te noemen en dus werd de raadscommissie extreem druk bezocht door inwoners en organisaties. Tal van insprekers gaven blijk van hun ongenoegen over deze ideeën en voorstellen. Het was het college gelukt om in een half jaar tijd de raadszaal vol met inwoners te krijgen incl. spandoeken en protestborden. En terecht: als zulke voorzieningen uit je gemeente worden weggehaald, dan roept dat weerstand op.

In dit soort tijden heb je beleidsbepalers nodig die een beetje streetwise zijn, die benodigde besparingen zo weten te vinden dat ze wel op draagvlak kunnen rekenen en de inwoners in mindere mate treffen of kunnen rekenen op meer draagvlak. De afgelopen weken is er een proces op gang gekomen waarbij alle partijen in de gemeenteraad hebben gekeken hoe het dan wel zou moeten en kunnen.

Resultaat daarvan is het raadsbrede amendement/motie. GB heeft hieraan meegewerkt om verantwoordelijkheid te nemen en het college een flinke duw in de goede richting te geven. Zodat er bezuinigingen komen waar wél draagvlak voor is.

Op het gebied van dit amendement/motie wil GB de volgende punten aanhalen: bieb in Renkum, zwembad Oosterbeek en betaald parkeren.

Omdat de fractie van GemeenteBelangen inziet dat de financiële situatie van Renkum, mede veroorzaakt door het Rijk, zeer zorgwekkend is hebben wij ook besparingsmaatregelen gevonden om dekking te geven aan de harde punten die GB wil binnen halen.

En de komende weken gaan we verder zoeken, geholpen door inwoners en organisaties die ons al veel hebben benaderd. We komen dus met nog meer suggesties! Wij nemen onze verantwoordelijkheid. Vandaag geven we alvast de volgende richtingen aan, met twee amendementen en een motie: subsidie RZC, landschapvisie, kostendekkende bouwleges.

GemeenteBelangen is ruim 30 jaar geleden opgericht om de belangen van onze dorpen en haar inwoners te behartigen, dicht bij de inwoners te staan en de gemeente Renkum een zelfstandig bestaansrecht te blijven bieden. Waar iedereen op een prettige manier in harmonie kan leven en werken. Daar is een realistisch financieel beleid voor nodig, ambities die passen bij onze dorpen en het maken van verantwoorde keuzes die zorgen voor leefbare dorpen. Wij zijn ons daarvan bewust en handelen er ook naar.

En net als vorig jaar heeft GemeenteBelangen wéér een dringende oproep aan het college: focus nu uitsluitend op 'de basis op orde'. Stop met energie en tijd steken in ambities uit het coalitieakkoord, hoe frustrerend ook.

Het is pompen of verzuipen. Alle hens aan dek om nu meteen besparingen in te boeken, niet eerst onderzoeken. Nú handelen en zorgen dat de basis op orde is en de deur naar provinciaal toezicht wordt gesloten.

D66

Mijn oma is geboren in Amsterdam, mijn opa in Rotterdam. En na de oorlog, toen mijn opa vanuit Letland zijn weg terug naar Nederland baande, vonden zij elkaar. Na zware tijden besloot mijn opa om samen met mijn oma het mooiste plekje van Nederland te gaan zoeken om daar opnieuw te kunnen beginnen. De gemeente Renkum was waar zij belanden.

Ook in de u voorliggende perspectiefnota lezen we veel over de grote waarden van onze gemeente: onze prachtige omgeving, onze bijzondere oorlogsgeschiedenis en de unieke waarde van onze zes afzonderlijke dorpen.

Dat zet aan het denken... hoe kunnen we deze waarden koesteren terwijl we vanavond praten over 3,5 miljoen structurele bezuinigingen. En dit op een totale begroting van 80 miljoen. Even terug, hoe zijn we hier nu eigenlijk beland?

Ligt het aan het huidige college, zoals GB aangaf. Nee. Jarenlang heeft de gemeente Renkum een organisatieprobleem gehad, mensen werden overal vandaan gehaald om bijvoorbeeld de zorg in onze gemeente goed te regelen en dat terwijl die zorg en de organisatie ook vandaag nog niet goed op orde zijn. En dat kost geld. Renkum is met het doel voor ogen minder kosten te maken, betere kwaliteit te leveren en minder kwetsbaar te zijn de afgelopen jaren allerlei taken met andere gemeenten aangegaan, dat vraagt om een behoorlijke investering terwijl de opbrengst qua kosten, kwaliteit en kwetsbaarheid nog niet in zicht zijn. En dat kost geld.

Maar bovenal komt het doordat de gemeenten steeds minder geld krijgen.. Hoe minder geld de overheid uitgeeft, hoe minder geld gemeenten krijgen. En dat is iets gek, want sinds 2015 heeft de overheid allerlei taken met bijbehorende financiële risico's aan de gemeenten overgedragen. Logisch is het daarom dat het rijk zijn financiën inmiddels wel onder controle heeft en dus minder geld uitgeeft, minder logisch is het dat wij als gemeenten als drager van al die taken en risico's juist daardoor steeds minder geld ontvangen. Deze bijdrage schrijvend en dit alles de overdenkend, realiseerde ik mij dat dit bijna niet meer aan onze inwoners valt uit te leggen.

En dat is wat de opdracht waar we vanavond voor staan zo moeilijk maakt.

Hoe zou ik mijn opa en oma uitleggen welke keuzes we vandaag maken en zouden ze het begrijpen?

Want wat gaan we nu doen? Als we de voorspellingen moeten geloven dan wordt de financiële situatie er in Renkum alleen maar slechter op. Het te ontvangen geld van de overheid bleek in mei nog minder te gaan worden en in 2021 zal er wederom een extra overheidstaak aan gemeenten worden overgedragen: het beschermd wonen. Met een snelle rekensom vraagt dit gezamenlijk om op korte termijn nog zo'n 2 miljoen structureel te bezuinigen.

Het zal helder zijn, met D66 ambities zoals gelijke kansen voor jong en oud, lokale inwonerparticipatie waarbij niet de inwoner maar de overheid mag meedoen, en een leefomgeving waar je trots op kan zijn, wordt het de aankomende jaren een uitdaging. Een uitdaging die D66 graag aangaat met alle inwoners van onze gemeente. Samen met alle fracties, ons bestuur en de ambtelijke organisatie.

In het volle besef dat gelijke kansen nooit een vanzelfsprekendheid zijn en ook met deze besparingen staat D66 pal voor gelijke kansen en wil dit tot een kerntaak van onze gemeente maken. Want in de huidige situatie heeft de gemeente geen ander keuze dan zich te voegen in een andere overheidsrol die juist en vooral gaat over het bieden van kansen en mogelijkheden. Een gemeente die faciliteert, verbindt, actief de inwoner zoekt en aan hen taken durft over te dragen waar zij maar kan. Dat vergt moed en tegelijkertijd weten we dat we als gemeente ruimte moeten geven om de Renkumse samenleving zichzelf nu eens daadwerkelijk vorm te gaan geven.

D66 wil het sociaal contract tussen inwoner en overheid respecteren en daarom is het voor D66 vanavond en tijdens de begrotingsbehandeling van oktober van belang dat we niet op voorhand onherstelbare voorzieningen laten verdwijnen.

De problemen in de perspectiefnota? Die lossen wij hier niet op, de oplossing ligt in een proces dat samen met de inwoner gevoerd dient te worden.

En dan nu de cruciale vraag:

Gaan we richting de daadwerkelijke begroting in oktober ervoor kiezen een gemeente te zijn die louter financieel gedreven is en alleen nog zijn verplichte taken wil uitvoeren of kiezen we ervoor een gemeente met karakter te zijn; die eigen is; visie heeft en handelt vanuit lef en vertrouwen.

D66 kiest voor het laatste. Voor al onze inwoners! Zodat zij en mijn opa en oma, als ze nog geleefd hadden, over een paar jaar nog kunnen zeggen, ja, Renkum, dat is het mooiste plekje van Nederland.

PRD

Bij onze toezichthouder, de provincie Gelderland, scoort de Renkumse financiële positie matig. Een troost is het dat de meeste gemeenten in de provincie, 30 van de 51, dezelfde score hebben. In deze Factsheet Financiën *Gelderse gemeenten* lezen we, dat volgens de berekening van COELO de Belastingdruk in 2019 voor Renkum 127% t.o.v. het landelijk gemiddelde bedraagt en voor Wageningen, qua inwoneraantal met Renkum vergelijkbaar, is dat 105%. **Belastingverhoging vraagt om bezinning.** Per 2021 wordt het rijksgeld op een andere manier over de gemeenten verdeeld. Ligt hier een voorbehoud m.b.t. de meerjarenbegroting?

Voor de verplichte opgaven vanuit het Rijk op het gebied van het Sociaal Domein zorgen voor problemen, omdat de vergoedingen van het Rijk bij lange na niet de kosten dekken. De PRD is van mening, dat noodzakelijke bezuinigingen met uitzondering van de *inloopvoorzieningen in de eerste* plaats helaas binnen het Sociaal Domein gezocht moeten worden. Zo gauw het Rijk met betere vergoedingen komt kunnen de te treffen bezuinigingen in die mate ook teruggedraaid worden.

De vraag doet zich voor in hoeverre de gemeente financiële grip heeft om m.b.t. het jeugdbudget te kunnen sturen. De Rijks korting op het jeugdbudget hebben veel gemeenten deels neergelegd bij de zorgaanbieders, maar die lieten vervolgens de ruimte aan aanbieders om het volume aan geleverde zorg te vergroten, zo betoogt gezondheidseconoom Koolman (Vrije Universiteit). De zorgverzekeraars waren daar voorheen minder naïef in. "Zij stelden het budget voor een regio vast en daar moesten de aanbieders het mee doen." Heeft de gemeente Renkum nog wel grip op het Jeugdbudget

Welke middelen zijn nu gemoeid m.b.t. de nog uit voeren onderwerpen uit het Coalitieakkoord? Een overzicht daarvan zien we graag voor september 2019 tegemoet.

Gezien de situatie waarin de gemeente Renkum zich bevindt stellen we voor het niet meer te betalen coalitieakkoord terzijde te schuiven en daarvoor in de plaats te komen met **een raadsakkoord op hoofdlijnen**. Dat met een beperkt aantal punten en in ieder geval aandacht voor: een sluitende begroting, een dienstbare overheid, vraaggericht en dorpsgericht werken, aandacht voor Right to Challenge en het bevorderen van democratische participatie.

De Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) is een onafhankelijk adviesorgaan. Ze adviseert over de inrichting en het functioneren van het openbaar bestuur, en de beleidsmatige aspecten van financiële verhoudingen tussen Rijk, gemeenten en provincies. In hun document NIEUWE POLITIEK, NIEUWE AKKOORDEN lezen we over tien gemeenten en hun bemoedigende ervaringen met raadsakkoorden nieuwe stijl. **Coalitieakkoorden daarentegen horen wat ons betreft bij politiek oude stijl.**

In de Gemeentewet is het aantal wethouders dat een gemeente bij een bepaald aantal inwoners mag hebben, geregeld. Voor alle gemeenteklassen is het minimumaantal wethouders twee. Politicoloog André Krouwel zegt, dat normaal gesproken iedere gemeente te besturen valt met drie wethouders en een burgemeester. De rest vindt hij franje. Krouwel heeft als informateur in de gemeente Almere zijn model in de praktijk gebracht. Almere met ruim 200.000 inwoners heeft nu slechts vier wethouders en een burgemeester en dat blijkt prima te werken, terwijl Almere toch de achtste stad van Nederland is. Renkum met ruim 30.000 inwoners heeft ook vier wethouders. Dat kan en moet gezien de stand van zaken in onze gemeente, waar niet het beleid, maar het beheer steeds belangrijker wordt, bij de begrotingsbehandeling in het komend najaar aangepast worden. Het levert een jaarlijkse besparing van minimaal 112.000 euro op hetgeen nagenoeg neerkomt op het bedrag, dat nodig is voor bijvoorbeeld het behoud van de huidige drie bibliotheken in onze gemeente. **Er worden geen bibliotheken in onze gemeente gesloten!**

Het zal u niet verbazen, dat de PRD het liefst een afspiegelingscollege had gezien. Voor ons hoeven vanwege de bestaande situatie **de wethouders**, indien het coalitieakkoord vervalt, niet ingeruild te worden. Los daarvan zal er wel **één formatieplaats** ingeleverd moeten worden. Dat komt de doelmatigheid ten goede en is vooral geloofwaardig richting de inwoners. Op die manier laat je tevens zien, dat er terdege ook in eigen vlees gesneden wordt. Een goede voorbeeldfunctie komt sterk over en genereert respect!

Zeer beschamend te moeten lezen, dat het college enerzijds schrijft, dat de gemeente een bijzondere geschiedenis heeft, die voor altijd bij ons blijft horen en anderzijds geconstateerd moet worden dat die opmerking voor het college slechts en alleen betrekking heeft op de Airbornegeschiedenis. Ruim vier eeuwen papiergeschiedenis, twee eeuwen beeldende kunst en elf eeuwen kerkgeschiedenis doen er schijnbaar niet toe. En dan hebben we het nog niet eens over fantastische organisaties als de Stichting voor Heemkunde, het Genootschap Redinchem en de jaarlijkse Kunstroute.

"De waarde van cultuur in cijfers" is een uitgave van de "Atlas voor gemeenten" en geschreven door Marlet &

Poort. Duidelijk wordt, dat de maatschappelijke waarde van de culturele sectoren hoger is dan de maatschappelijke kosten. Cultuur voegt jaarlijks meer toe aan de welvaart dan de belastingbetaler erin stopt.
Meer gemeentelijke aandacht voor kunst en cultuur is gewenst en noodzakelijk!

We willen een **Renkums Cultuurfonds** als gemeentelijke reserve in het leven roepen waarvoor onder meer bedrijven en inwoners schenkingen in de vorm van legaten of anderszins kunnen geven en dat een daartoe strekkende verordening in de loop van 2019 aan de raad wordt voorgelegd.

In de meerjarenbegroting is een stelpost voor onvoorziene uitgaven opgenomen van 165.000 euro (criteria: onvoorzien, onvermijdelijk en onuitstelbaar). In de praktijk wordt zelden gebruik gemaakt van deze kostenpost. In feite wordt ze bij de Najaarsnota in oktober als buffer gebruikt voor het jaarlijks terugbrengen van een te verwacht begrotingstekort en dat hoort niet de bedoeling te zijn. Wij stellen voor deze post af te romen met 65.000 euro en dat geld bijv. aan te wenden voor **het overeind houden van het zwembad te Oosterbeek**. Wist u, dat bijv. de gemeente Weststellingwerf met 26.000 inwoners een post onvoorzien¹ heeft van slechts 30.000 euro?

GL

Het leven is wat je gebeurt, terwijl je andere plannen maakt. We hebben een mooi coalitieakkoord met veel kansen voor onze inwoners en mooie plannen voor onze omgeving. Maar het leven is wat je gebeurt terwijl je andere plannen maakt, zeiden de Beatles al. En de kunst is om daar goed mee om te gaan. Dat doet GroenLinks op twee manieren.

Begrotingsevenwicht

Met deze Perspectiefnota zetten we de tering naar de nering. We moeten bezuinigen, om te voorkomen dat de provincie er met de botte bijl doorheen gaat. Het inkomen van de gemeente komt voor het grootste gedeelte uit Den Haag. Het kabinet heeft flink bezuinigd op de zorgtaken die ze ons gegeven hebben. Gek genoeg krijgen gemeenten minder budget, als het Rijk zelf minder uitgeeft.

Dat pakt problematisch uit bij gemeenten in heel Nederland, ook in Renkum. Het is tijd voor verandering. Het is tijd dat het Rijk zich opstelt als een betrouwbare partner, in plaats van als een grillige tiener. Vorige week donderdag werd een motie van GroenLinks over dit trap op trap af systeem in de Tweede Kamer aangenomen.

De Provincie verwacht van ons een meerjarig sluitende begroting. Tegelijk verwachten de inwoners van ons behoorlijk bestuur en een betrouwbare overheid. Beiden komen in de knel, en dat vindt GroenLinks niet acceptabel. Daarom dienen we de Motie Begrotingsevenwicht in.

Toekomstbestendig besturen is niet alleen een sluitende begroting indienen, maar: kijken naar de lange termijneffecten van je besluiten. Dingen die je afbreekt, zijn niet meer zomaar weer opgebouwd. Speeltuintjes, leefbare dorpen met voorzieningen, zoals de bibliotheek, het groen in onze woonomgeving, dat zijn zaken die direct en wezenlijk bijdragen aan het welbevinden van onze inwoners. Aan bruto gemeenschappelijk geluk van Renkum. Daarom vragen we het college voor een aantal van de besluiten in de Perspectiefnota opnieuw te bekijken en terug te komen met een nieuw plan.

Groenonderhoud

We hoeven maar naar buiten te gaan en merken de gevolgen van menselijk handelen in klimaat en natuur. Recordtemperaturen, stormen, droogte. Ons groen heeft onvoldoende veerkracht om de gevolgen hiervan op te vangen. De eikenprocessierupsen zijn hiervan ook een voorbeeld.

GroenLinks stelt voor dat we in ons eigen groenonderhoud actief werken aan meer soortenrijkdom en een grotere weerbaarheid van onze bomen en planten Niet meer meten op beeldkwaliteit, maar op biodiversiteit. Daarom vragen we in het raadsbrede amendement om een nieuw plan.

Graag horen wij of het college bereid is om op een andere manier naar de kwaliteit van het groen te kijken en in de begroting een voorstel hiervoor te doen met financiële onderbouwing.

Kwetsbaren

Dankzij de gebrekkige zorgmiddelen van dit kabinet, gaan ook de kwetsbaarste mensen in Renkum de bezuinigingen voelen. Kinderen in de jeugdzorg, mensen met een laag inkomen, chronisch zieken. Maar je

kunt als gemeente niet al je andere uitgaven laten wegvallen om de gaten die landelijk geschoten worden, te dichten.

Op dit moment loopt er een onderzoek naar de inkomens van mensen in laagbetaalde banen en de bijstand, naar de effecten van ons minimabeleid en de vraag waar de grootste knelpunten zitten. Vraag aan het college: komt de uitkomst hiervan voor de begroting, zodat we die kunnen meenemen in de definitieve besluiten over deze bezuinigingen?

Omgeving

De komende jaren stellen we als raad een nieuwe visie vast voor onze omgeving. Een deel daarvan is de nieuwe nota wonen, die dit najaar vastgesteld wordt. Het voornemen van het college om meer winst te behalen bij de verkoop van grond, ondersteunen we tot op zekere hoogte. De doelen die de raad stelt, bijvoorbeeld op het gebied van gemengde woningvoorraad met ook betaalbare koop- en huurwoningen, gaan voor.

In de Omgevingsvisie kiezen we als raad de kaders voor onze leefomgeving. Die visie vormt de basis voor het Omgevingsplan. Het college kiest voor ruimere kaders in het Omgevingsplan en loopt daarmee een beetje vooruit op de Omgevingsvisie. De raad is eerst aan zet. We willen de juiste volgorde benadrukken in de motie Kaders Omgevingsvisie en Omgevingsplan.

Tot slot complimenten aan alle collega's in de raad voor de manier waarop we hebben samengewerkt aan een raadsbrede motie en twee amendementen. We willen allemaal het beste voor onze inwoners, soms moet je dan over je eigen schaduw springen. Wat ons betreft was dit een opmaat om prettig te blijven samenwerken.

PvdA

Wat betreft de Voorjaarsnota sluit de PvdA aan bij hetgeen naar voren is gebracht door de VVD.

Onze fractie kijkt met gemengde gevoelens terug op de afgelopen weken waarin de Perspectiefnota centraal stond. Teleurstelling, boosheid, bijna ook wanhoop vanwege de geweldige opgave waarmee college, organisatie en raad van Renkum werden opgezadeld. Ga er maar aan staan een bezuiniging realiseren van zo'n 5 miljoen in een paar jaar tijd. En als je denkt dat je flinke stappen hebt gezet op weg naar de oplossing, komt er een meicirculaire die alles weer op zijn kop zet.

Maar ook met goede gevoelens. Met veel genoeg hebben we geluisterd naar de bijdragen van de insprekers tijdens de commissievergadering. Er was kritiek op een aantal voorstellen. Onbegrip waarom moeten wij bezuinigen als de ontvangsten van het rijk tegen de plinten klotsen maar ook bereidheid om mee te denken over oplossingen voor de problemen waar de gemeente voor staat en de bereidheid er een bijdrage aan te leveren. Weinig 'niet' veel 'het kan wellicht ook anders, betrek ons bij de verdere uitwerking van de voorstellen'.

Een goed gevoel gaf ons ook de saamhorigheid binnen de raad m.b.t. dit dossier. De raad was bereid om er met elkaar uit te komen, om over de eigen schaduw heen te springen in het belang van de inwoners. Geen Arnhemse toestanden hier. Misschien ook wel omdat geen enkel raadslid zit te wachten op een artikel 12 procedure of nog erger als we dit probleem niet zelf oplossen.

Die saamhorigheid heeft twee amendementen en een motie opgeleverd die het college de kaders geven voor het traject dat de komende maanden moet worden gelopen om in oktober een sluitende structureel evenwichtige begroting te kunnen vaststellen. De amendementen en de motie maken voor alle betrokkenen ook duidelijk welke voorstellen we maar snel moeten vergeten en aan welke voorstellen nog flink gesleuteld moet worden voor ze rijp zijn voor besluitvorming. Want dergelijke voorstellen zijn er voor onze fractie. Om er enkele te noemen: de Bieb, het zwembad, betaald parkeren, voorstellen over de leefomgeving en een aantal voorstellen over het sociaal domein. Sommige daarvan zijn onacceptabel, andere op dit moment erg zwaar te verteren. Deze zijn benoemd in de gemeenschappelijke amendementen en motie. Dit betekent niet dat we met al die andere voorstellen zonder meer akkoord kunnen gaan. Zo vinden wij het voorstel over Renkum Voor Elkaar (RVE) wel erg financieel ingestoken. Kijk ook naar afstemming, samenwerking en functioneren. In een motie zullen we dit kenbaar maken.

Het genoemde vervolgtraject zal nog veel energie en vooral ook overleg eisen. Dat wordt nog een majeure opgave. De tabel die we vorige week ontvingen waarin de effecten van de meicirculaire zijn verwerkt, laat niets aan duidelijkheid te wensen over. Majeur ook omdat we in Renkum feitelijk met een dubbelprobleem te

kampen hebben: een al jarenlang niet structureel evenwichtige begroting en de gevolgen van tegenvallen inkomsten uit den haag en de financiële problematiek van het sociaal domein

Hoe verder? Veel voorstellen kunnen worden uitgewerkt en t.z.t. worden opgenomen in de programmabegroting van 2019-2023. Een paar voorstellen, Bieb, Zwembad, parkeergeld, hebben van alle fracties een 'no go' gekregen en nog eens vijf voorstellen krijgen van de hele raad het predicaat 'in ieder geval niet op deze manier'. En dan heb ik het nog niet over andere moties en amendementen.

Er moeten dus alternatieven bedacht worden en nieuwe voorstellen komen. Hoe denkt het college hierover? Wij adviseren het college op de ingeslagen weg verder te gaan, samen met de raad en vooral ook samen met belanghebbenden en andere inwoners. Gebruik de denkkraft die in Renkum in zo'n grote mate beschikbaar is.

Tenslotte voorzitter, een compliment en een woord van dank aan allen die een bijdrage hebben geleverd aan de totstandkoming van de Perspectiefnota. Het is voor de eerste keer in de Renkumse bezuinigingsgeschiedenis dat de raad daadwerkelijk keuzes gaat maken. Dat is de verdienste van het college maar vooral van alle medewerkers die in welke vorm dan ook een bijdrage aan deze nota hebben geleverd en bereid waren hun nek uit te steken.

De voorzitter leest het dictum voor van de twee amendementen en de motie die raadsbreed zijn ingediend.

Interrupties door dhr. Bartels (PRD) en dhr. Erkens (GB).

De voorzitter schorst de vergadering voor 20 minuten.

Het college reageert op de eerste termijnen.

Wethouder Mulder trapt af en geeft een algemene reactie. Nog maar anderhalf jaar geleden voerde u, tijdens een ijskoud voorjaar, campagne. Campagne om de inwoners van onze gemeente te overtuigen van uw ideeën. Met goede bedoelingen, wensen en dromen voor Renkum. Na een lange economische crisis die bijna twee raadsperiodes had geduurd, grote hervormingen en nieuwe taken voor gemeenten, zou er een enigszins stabielere tijd aanbreken. Eén waar ook ruimte zou ontstaan om te investeren. Ook toen was er al sprake van kiezen en niet kunnen stapelen. Uitdagingen als het achterstallige wegen – en groenonderhoud, binnen onze organisatie, de decentralisatie van beschermd wonen, de ontwikkeling van zorg en ondersteuning aan inwoners. Het zijn een paar punten waarvan we wisten dat we er samen voor aan de lat stonden en die een plek kregen in het coalitieakkoord.

Waar we niet op hadden gerekend waren de grote tekorten in de jeugdzorg en het feit dat de Rijksoverheid ons iedere circulaire opnieuw zou korten. Dat nieuwe taken worden neergelegd bij ons, op nieuw zonder voldoende middelen. Terecht ontstaat bij u en ons soms het gevoel een uitvoeringsloket te zijn van het Rijksbeleid. En een vraag die ik vaak hoorde afgelopen weken was: waar houdt het op? Kunnen we de aan ons gegeven verantwoordelijkheden nog dragen? Of moeten we onze toezichthouder laten zien dat het menens is? Terecht roepen VVD en GroenLinks in de motie om die financiële stabiliteit te blijven agenderen richting het Rijk.

Ook ik heb gepiekerd over die vragen. En ik kom steeds uit bij de overtuiging dat het beste verhaal voor onze inwoners, hoe moeilijk ook, ons eigen verhaal is. Dat wij keuzes maken en niet een ander in Arnhem. Dat we aanspreekbaar blijven op onze verantwoordelijkheid, of u nu wordt aangesproken op de sportverenigingen als raadslid, in de kroeg of in de supermarkt. Dat we niet moeten zeggen: daar gaan we niet meer over. Dat besluit men in Arnhem, omdat het ons niet is gelukt weg te blijven van preventief toezicht. En ja, bij dat eigen verhaal hoort een zware verantwoordelijkheid. Een gezamenlijke verantwoordelijkheid zoals wij hier vandaag bij elkaar zijn.

Het college heeft u deze voorstellen voorgelegd vanuit het principe een zelfstandige gemeente te willen blijven. Waar we ons voorzieningenniveau voor de gemeente als geheel zo veel mogelijk op peil houden. Waar we een betrouwbare overheid kunnen zijn voor wie pech heeft in het leven. Waar we samen met onze partners zorgen dat inwoners het beste uit zichzelf kunnen halen en zelfstandig in het leven kunnen staan.

De doelstellingen die u eerder heeft gesteld in de begroting waren ons uitgangspunt. Die willen we zo goed mogelijk blijven bereiken. En zo'n proces om te komen tot voorstellen zoals ze vandaag voorliggen is nooit

perfect. Ik wil wel benadrukken dat er door de organisatie ongelooflijk veel werk is verzet en dat ook inwoners, organisaties en experts van buiten zijn betrokken.

Ik hoop dat we met elkaar een basis kunnen vinden voor een sluitende begroting in het najaar. Want u weet ook dat we er nog niet zijn. De effecten van de meicirculaire hebben we nog op te vangen. Duidelijkheid over wat de PM posten ons opleveren zijn onzes inziens dan ook niet per definitie in te zetten om huidige voorstellen te schrappen. En voor de duidelijkheid: een niet-sluitende begroting wordt niet geaccepteerd. Dat bevestigde de gedeputeerde nog afgelopen vrijdag. Het college kijkt, zoals eerder aangekondigd, in de voorbereiding van de begroting kritisch naar onze reserves en voorzieningen in relatie tot de weerstandscapaciteit en probeert de begroting te vereenvoudigen en verduidelijken. Maar elk inhoudelijk voorstel om structureel te bezuinigen zal ergens pijn doen.

De wethouder reageert vervolgens op de amendementen en moties die zijn ingediend in de eerste termijn.

Amendement VVD VJN A2 m.b.t. Integraal Huisvestingsplan

De reden om de stelpost op te voeren is dat we dan niet opnieuw op zoek hoeven te gaan naar structurele bezuinigingen op het moment dat we bij de raad komen voor een aanvullend krediet. De raad blijft aan zet, die toezegging doet de wethouder nog eens klip en klaar, en is bevoegd om het krediet te autoriseren. Het amendement is derhalve overbodig.

Amendement raadsbreed PPN A1 waarmee het geadviseerd besluit wordt aangepast.

Hierop adviseert de wethouder positief.

Amendement raadsbreed PPN A2 aanpassing perspectiefnota

Is dit een motie of een amendement is? Het leest als een motie. Wat bedoelt u met punt 2 "te komen met alternatieve voorstellen". Het college vat het zo op dat we met betrokken partijen in overleg moeten om te kijken hoe we invulling geven aan de financiële uitdaging die we hebben. Graag meer uitleg hierover. Want alternatieve voorstellen kan ook impliceren dat we er iets tegenover moeten zetten.

Motie raadsbreed PPN M1 aanvullende informatie:

Deze motie neemt het college over.

Interruptie door mw. Kreuzen (D66). Blijft het besparingsbedrag zoals het nu erin staat overeind? Dus met dat bedrag in gedachten ga je de gesprekken aan en dat de bedragen blijven staan?

Wethouder Mulder beaamt dit. Mw. Kreuzen (D66) vraagt of de andere raadleden dit ook zo interpreteren?

Wethouder Verstand reageert op de vraag van CDA over het Kalimarapad. Het wordt uitgevoerd zoals de bedoeling is. De voorbereidingen daarvoor zijn gestart.

Aanvullende vraag van dhr. van Lent (CDA). In de VJ staat het anders. Als we de VJN aannemen dan moet dit wel conform de woorden van de wethouder nu worden gelezen. De wethouder zegt dit toe.

Wethouder Maouche beantwoordt vragen over zijn portefeuille. De minimaeffectrapportage komt voor de begrotingsbehandeling. Het andere punt betreft de openbare ruimte. Het college staat positief ten opzichte van het idee om onze openbare ruimte op een andere manier te kunnen beschouwen. Niet alleen op hoe het eruit moet komen te zien maar ook op wat betreft biodiversiteit.

Aanvullende vraag van dhr. van Lent (CDA) over de minimaeffectrapportage. Wordt die door het Nibud uitgevoerd?

Wethouder Maouche zegt dat de minimaeffectrapportage al is uitgezet, de vragen al verstuurd en de resultaten komen in september naar de raad toe.

De voorzitter vraagt of de fracties de resterende moties en amendementen willen indienen, zodat het college hierop nog kan reageren. De woordvoerders dienen hun moties en amendementen in.

Dhr. Erkens (PvdA), mw. Vink (GL), dhr. Bartels (PRD), mw. Kreuzen (D66), mw. van Bentem (GB), dhr. de Boer (VVD), dhr. van Lent (CDA).

Het amendement Kunst en Cultuur wordt niet ingediend door de VVD.

De voorzitter schorst de vergadering voor vijf minuten.

Na de schorsing krijgt dhr. Streefkerk (GB) het woord over het raadsbrede amendement "maatregelen schrappen". Hij geeft aan hoe het college het amendement dient op te vatten. Het college interpreteerde punt 2

zo dat het bedrag mocht blijven staan en dat over de vorm hoe dit te bereiken in overleg moet worden gegaan met betrokken partijen. Dat is niet de interpretatie die de raad voor ogen heeft. De raad heeft in het voortraject met alle partijen alle punten doorgenomen en hebben onder punt 1 een aantal onderwerpen gezet waarvan wij zeggen "dit is een slecht idee en dat mag ook niet meer terugkomen in de Meerjarenprogrammabegroting. Het tweede punt daarvan hebben wij gezegd dat in de huidige vorm waarin de bezuinigingen zijn voorgesteld, daarmee zijn we niet akkoord. Dat wil zeggen dat de ene partij zegt dit is voor ons onacceptabel, de andere zegt dit is op dit moment voor ons niet wenselijk, maar als er iets gewijzigd wordt dan wellicht wel. Dus wat bedoeld wordt is dat we zeggen tegen het college ga met alle partijen over deze punten in overleg. Dat betekent ook ga met ons als raad in overleg. Haal informatie op bij de politieke partijen. En ga met alle betrokken partijen om de tafel om te kijken met welk nieuw voorstel u op deze punten kunt komen in de Meerjarenprogrammabegroting. Interruptie door dhr. Bartels (PRD). Dit betekent niet automatisch dat de nieuwe voorstellen wel worden aangenomen dat bekijken we dan opnieuw. Geen blanco cheque.

Wethouder Mulder geeft aan dat duidelijk is hoe het besluit geïnterpreteerd dient te worden. Het is een amendement. En uiteindelijk besluit de raad in de begroting.

Dhr. van Lent (CDA) interrumpeert. Wat CDA betreft is het uitgangspunt 0. Dat is het geval en daarmee begint u de gesprekken. Wethouder Mulder zegt dat het college goed in gesprek moet blijven met de raad en de betrokken partijen.

Wethouder Mulder reageert op de moties en amendementen.

Amendement GB subsidie RZC PPN A4

De wethouder vraagt hoe GB tot de constatering komt die er staan opgenomen in het amendement. Zij heeft een en ander nagevraagd er is geen besluit met de strekking zoals er staat bij constatering. Dus dat RZC geen aanspraak meer zou maken op de een subsidie wanneer zij gebruikmaken van het zwembad in de Doelum. Het stoppen met de subsidie betekent dat RZC helemaal niet meer kan blijven bestaan en dat we ook een probleem hebben met Optisport. Daar hebben we een subsidierelatie mee die we moeten afbouwen.

Motie D66 GL VVD PPN M2 over het begrotingsevenwicht

Deze neemt het college over.

Motie D66 PPN M3 in gesprek met inwoners

We hebben het een aantal keren gehad over het proces naar de PPN. Daar heeft u kritiek op. Daar heeft het college begrip voor. Van het proces willen we leren. We willen met u in gesprek over het proces naar de begroting toe. Dat is een echt korte tijd. We willen kijken hoe we het inwonerspanel kunnen inzetten. We willen weten hoe de raad het verder ziet en hoe de raad hun rol hierin ziet. Verder herkent de wethouder zich niet in de constatering en overwegingen. En in het dictum moet staan 2019 en niet 2020!

Wethouder Rolink reageert op de moties en amendementen.

Amendement VJN PRD A1 Right to Challenge

Dit heeft niets te maken met dat R2C niet doorgaat. Dit heeft te maken met het handgeld wat bedoeld was om initiatiefnemers te helpen met het maken van een plan en hier is al een aantal jaren geen gebruik van gemaakt. R2C gaat gewoon zover dat de wethouder dit gaat bespreken in de raad van september. Dit geld is hiervoor niet nodig en daarom ontraadt de wethouder het amendement.

Mw. Nijeboer (PRD) stelt een aanvullende vraag. Het feit dat het geld niet gebruikt is wil niet ook zeggen dat er niet veel gebeurd is. Hoe worden initiatieven dan betaald?

Wethouder Rolink antwoordt dat R2C betekent dat inwoners de gemeente uitdaagt omdat ze zelf taken beter en goedkoper of voor hetzelfde tarief kunnen uitoefenen. Uit dat tarief dat we nu uitgeven voor de activiteit waarover zij ons uitdagen daar zitten deze kosten in. Het mag in elk geval nooit kostenverhogend werken. Interruptie door dhr. Velthuisen (GB). Begrijpt GB goed dat de 50.000 euro die voor R2C staat en die opgevoerd wordt in de PPN, dat die voor dit jaar nog wel gehandhaafd blijft en dat we hem vanaf 2020 eruit halen?

Wethouder Rolink antwoordt dat het voor dit jaar in de VNJ geschrapt wordt en voor het komende jaar staat die in de Perspectiefnota.

Interruptie dhr. van Lent (CDA). Blijft er dan nog wel geld over voor R2C, is er helemaal geen budget meer beschikbaar hiervoor? U heeft het over handgeld om een proces op te starten, maar is er verder niets meer om te regelen.

Wethouder Rolink herhaalt wat R2C is. De 50.000 was bedoeld als handgeld voor het maken van een plan en

daar is geen gebruik van gemaakt.

Mw. Nijeboer (PRD) heeft een aanvullende vraag. Zijn er voorbeelden van R2C die geen gebruik hebben gemaakt van dat handgeld? Het geld is echt nodig om de opstart te maken. Het zit nog niet tussen de oren van de inwoners en de organisatie.

Wethouder Rolink antwoordt dat gebleken is dat de gelden bijvoorbeeld niet nodig zijn voor notariële kosten. Er zijn wel initiatieven geweest, maar die hadden niet het label R2C.

Interruptie mw. Kreuzen (D66). In de VJN is het geld geschrapt, zegt u. Er ligt een amendement voor waarvan u zegt dat is niet nodig. Want dat ondersteuningsgeld hebben we niet nodig. Dat is uw visie, maar wij willen hiermee niet mee akkoord gaan namelijk via dit amendement.

Motie D66 CDA PPN M5 Renkum voor Elkaar

Natuurlijk zijn we in gesprek. Het is helder dat we met minder middelen moeten werken. Langs deze lijn werken we al met RVE. Deze motie helpt niet de doelstellingen te realiseren en daarom ontraadt de wethouder de motie.

Interruptie door mw. Kreuzen (D66). De motie is een toegevoegde waarde op grond waarvan de wethouder de gesprekken kan gaan voeren. Wethouder Rolink vindt de motie wel beperkend. De gesprekken zijn constructief van beide kanten. Deze motie werkt beperkend.

Interruptie mw. Weeda (PvdA). Wat bedoelt de wethouder met de opmerking dat het de gesprekken beperkt?

Wethouder Rolink zegt dat de gesprekken bedoeld zijn om te komen van maatwerk naar algemene voorzieningen. Iedereen weet dat we moeten besparen. U legt een extra kader neer om de gesprekken te voeren en dat werkt beperkend.

Motie GL D66 PPN M4 Bibliotheken gelijke kansen.

Hier geldt hetzelfde voor. Gesprekken zijn gaande met bibliotheek. Deze moties helpen niet. Het kadert een en ander al aan de voorkant.

Interruptie mw. Bondt (D66). Deze motie is bewust ingediend. Wij zeggen expliciet in de motie iets over de vestigingen. Wij kaderen dit en deze kaders zijn voor ons wel erg belangrijk.

Wethouder Rolink legt uit dat er twee hoofdvestigingen zijn, eentje in Renkum en eentje in Oosterbeek. We hebben het over hoofdvestigingen. Geef ons de ruimte om met de bibliotheek de gesprekken te voeren.

Interrupties dhr. Velthuizen (GB), mw. Bondt (D66), mw. Kreuzen (D66), dhr. den Burger (VVD).

Wethouder Rolink bevestigt dat in de PPN sprake is van één hoofdvestiging. Hierover is ook een raadsbrief gestuurd. Mw. Bondt (D66) wijst op feitelijke onjuistheden in de raadsbrief.

Dhr. den Burger (VVD) vraagt naar deze onjuistheden. Mw. Bondt (D66) noemt de genoemde bedragen die in de raadsbrief staan. De landelijke bedragen van de Koninklijke bibliotheek zijn anders. Dhr. den Burger (VVD) vindt het vreemd dat mw. Bondt niet aan de wethouder vraagt waar het verschil vandaan komt en dat mw. Bondt eerder de Koninklijke bibliotheek gelooft en de wethouder niet. Dhr. den Burger noemt mevrouw Bondt vooringenomen...

Wethouder Rolink ontraadt de motie.

Interrupties door dhr. van Lent (CDA), dhr. Erkens (PvdA). Mw. Kreuzen (D66) beantwoordt de vraag die de PvdA aan D66 vraagt. In het brede amendement vragen we het college om tot alternatieve voorstellen te komen en dit is daar een nadere invulling van.

Motie Kunst en Cultuur van D66 PRD PPN M 11

In kaart brengen welke subsidiemogelijkheden en kansen er liggen. Dit is erg op uitvoering gericht en er is een overzicht van het Regionaal Subsidiebureau. We verwijzen onze inwoners en organisaties daarnaar voor een gericht advies. Vierbeekcollege wijzen op mogelijkheden, dat doen we. We wijzen iedereen op de subsidiemogelijkheden. U vraagt te onderzoeken welke percentage regeling de gemeente biedt en u vraagt om een Renkums cultuurfonds. Wat bedoelt u daarmee?

Wethouder Maouche reageert op zijn moties en amendementen.

Amendement GB over Uitvoering Visie Landgoederen PPN A3

Dit ontraadt de wethouder vanwege de onderhandelingspositie met Geldersch Landschap en Kasteelen. We zitten midden in de onderhandeling met Geldersch Landschap en Kasteelen. We willen twee zaken realiseren. Het eerste is om het eigen areaal te verminderen. En we willen een natuurbegraafplaats mogelijk maken, dat kan het kostenplaatje voor begraven in zijn geheel naar beneden brengen. We zitten middenin die onderhandelingen. Met dit bedrag heeft de wethouder nog een onderhandelingspositie. De landgoederen liggen er en we hebben een forse achterstand wat betreft onderhoud. We willen dat Gelderslandschap een

impuls geeft aan de kwaliteit van de landgoederen, maar we hebben meer landgoederen dan Oosterbeek en daarvoor hebben we dit bedrag nodig. Vandaar dat het college dit amendement ontraadt.

Motie Bouw en milieuleges VVD PPN 6

De milieulegespas kunnen pas in 2021 bij de invoering van de Omgevingswet kostendekkend gemaakt worden en dan alleen maar voor 24.000 euro. Namelijk alleen maar voor de uren die daadwerkelijk gependend worden om de leges te verstrekken. Handhaving zit daar niet in. Dhr. den Burger (VVD) interrumpeert.

Wethouder Maouche zegt dat helder is wat de motie behelst en de wethouder zegt toe dat hij de 3 ton inzichtelijk gaat maken. Hij wilde alleen een winstwaarschuwing geven. De juridische kaders aan de raad voorleggen, dat staat al in de PPN. Meer vergunning vrij maken kan pas na invoering van de omgevingswet. Dhr. den Burger (VVD) interrumpeert wederom en ook mw. de Groot (GL) interrumpeert.

Wethouder Maouche geeft aan dat op dit moment kleine en grote vergunningen worden gemiddeld. Hij zegt toe met een voorstel te komen hoe die 80% dekking worden behaald. Interruptie van dhr. Erkens (PvdA).

Wethouder Maouche gaat hierop gedetailleerder in op de voorstellen in de motie. De milieuleges kunnen we pas heffen nadat de omgevingswet in werking is. Wat betreft de 3 ton voor milieutaken die we betalen aan de Odra daarvan gaan we uitzoeken hoe die is opgebouwd. Het gaat niet alleen over het verlenen van de vergunning wat betreft die 3 ton, het gaat ook over handhaving. Vandaar die winstwaarschuwing. Het is geen makkelijke besparing van 3 ton. Het wordt dus een meer beperkt bedrag.

Interruptie dhr. den Burger (VVD).

Wethouder Maouche geeft aan dat het college de motie kan overnemen met dien verstande dat wat betreft het kostendekkend maken over 80% kostendekkend dat nu niet helder is of we dat gaan halen. De juridische kaders worden op zo kort mogelijke termijn aan de raad voorgelegd en dan gaat het niet om de kaders die nog niet kunnen voordat de omgevingswet is ingevoerd.

Interruptie door dhr. van Lent (CDA).

Motie GB CDA kostendekkende bouwleges PPN M7

Het kan niet volledig dekkend en dus ontraadt de wethouder deze motie. Wel zegt de wethouder toe een benchmark te doen wat betreft de kostendekkendheid van onze bouwleges. Die benchmark is vier jaar geleden ook gedaan.

Interruptie door dhr. Streefkerk (GB). Waarom kunnen de leges niet volledig kostendekkend worden.

Wethouder Maouche beantwoordt dat voor het verlenen van vergunningen de bedragen heel hoog kunnen zijn. Je kan tot 80% kostendekkendheid komen door te middelen anders ontstaan zeer scheve verhoudingen.

Aanvullende vraag door dhr. Streefkerk (GB).

Wethouder Maouche we kunnen onderzoeken wat we vergunning vrij kunnen maken. Maar je kan nooit helemaal de leges kostendekkend maken.

Interruptie door dhr. van Lent (CDA). Hij bestrijdt dit ten zeerste.

Wethouder Maouche vult nog aan dat zaken als bezwaar en beroep hier niet onder vallen, dus je komt nooit tot 100% kostendekkendheid.

Motie GL PvdA D66 VVD kaders omgevingsvisie en -plan PPN M8

Deze neemt het college over.

Motie VVD CDA Individuele inkomenstoelag PPN M9

Wat betreft bullet 4 van de motie onder constaterende daar staat 3%, dit moet zijn 4% zijn en daarmee zitten we al bijna op het landelijk gemiddelde. En in het eerste kwartaal van 2019 zitten we al op 3%. We gaan de goede kant uit.

Het onderzoek naar de armoedeval zit in onze minimaffectrapportage. Die wordt uitgevoerd door Quizz, dus niet door Nibud. Dit doen ze voor vele andere gemeenten. We kunnen alles onderzoeken. Het effect van de maatregel om de individuele inkomenstoelag naar 120 euro per jaar te brengen, is heel zwaar. Is in de commissie al uitgelegd. Na drie jaar in de bijstand te zitten kunnen je reserves na 3 jaar opgemaakt zijn. Deze individuele inkomenstoelag is voor hen heel belangrijk. Er is al een stapeling. In de PPN zijn al voorstellen gedaan en deze maatregel staat niet in verhouding voor de betrokken mensen.

Interruptie door dhr. Hoge (VVD). We willen gewoon de informatie hebben. U mag met ons van mening verschillen maar we willen gewoon de informatie om de afweging te kunnen maken.

Wethouder Maouche zegt dat in de minimaffectrapportage het hele beleid wordt doorgelicht en dit is onderdeel van het minimebeleid.

Interruptie door dhr. Hoge (VVD) vraagt om informatie over het effect van de maatregel en niet om het invoeren van de maatregel. Mw. Vink (GL) interrumpeert. Uw motie VVD is wel erg sturend. Interruptie door

mw. Weeda (PvdA). Wilt u voorsorteren VVD op de rapportage. Dhr. Hoge (VVD) heeft een bepaalde mening en wil informatie om een afweging te maken. Dus waarom niet gewoon en beeld geven wat het betekent als je die maatregel neemt. In andere gemeente is de maatregel al ingevoerd. Doe de toezegging dan hoeven we de motie niet in te dienen. Interrupties door mw. Vink (GL) en dhr. van Lent (CDA).

Alle fracties willen inzicht in de minimaffectrapportage.

Wethouder Maouche zegt dat het over hele minimabeleid gaat en vraagt de raad te wachten op de rapportage en daarna te overwegen om dan alsnog meer informatie te vragen.

Motie VVD over wederkerigheid PPN M10

We vragen dit al aan de mensen in de bijstand. Dit is in de commissie al aangegeven. Iedereen die wat kan doen, doet wat we kunnen. We zijn bezig met heronderzoeken. In het najaar hebben we iedereen gesproken. Het gebeurt al en dus is de motie overbodig. Er is geen tweede spoor nodig dat dwars door de heronderzoeken door lopen. We spreken iedereen in de bijstand.

Interrupties door dhr. Hoge (VVD) en dhr. Velthuisen (GB).

Wethouder Maouche zegt dat we met iedereen in gesprek gaan en dat we iedereen vragen hoe ze kunnen participeren. We kijken of ze recht hebben op een uitkering, kunnen ze werken dan gaan ze aan het werk, kunnen ze dat niet dan is er nog vrijwilligerswerk. Als mensen niets willen, dan wordt op andere manieren gekeken naar vormen van participatie. We leggen niet verplicht een tegenprestatie op.

Interruptie door dhr. Hoge (VVD) de wet zegt dat dit verplicht is. Mw. Weeda (PvdA) zegt dat als de wet dit verplicht dat dan de motie overbodig is.

Wethouder Maouche zegt dat je zelf kan bepalen hoe je ermee omgaat en daar hebben we dus een heel duidelijk beleid over. Een verplichte tegenprestatie leggen we niet op, dit voegt wat ons betreft niets toe.

Volgens dhr. Hoge (VVD) is het dus geen overbodige motie, maar een motie waarover je van mening kunt verschillen en die je dus in stemming brengt. Een aanvullende vraag van dhr. Velthuisen (GB). Interrupties door dhr. Bartels (PRD), mw. Vink (GL).

Interruptie door dhr. Janssen (GB) over de visie landgoederen. De wethouder zei dat de onderhandelingen in volle gang zijn. Dat is opmerkelijk omdat het in de PPN staat en we daar nog met elkaar over in gesprek moeten. Wethouder Maouche zegt dat de gesprekken al zijn begonnen en het gaat over het overnemen van de landgoederen in Oosterbeek. Zij hebben een stuk land in bezit dat heel goed een natuurbegraafplaats kan worden. Interruptie mw. Kreuzen (D66) en ze vraagt of het ook over de bossen gaat.

De wethouder zegt dat het gaat over de landgoederen Oosterbeek. Over de bossen en andere landgoederen zijn nog geen overleggen.

Aanvullende vraag door dhr. Janssen (GB). Weet Geldersch Landschap en Kasteelen dit ook? Ja, dit weten ze.

Tweede termijn.

Woordvoerders in tweede termijn zijn: dhr. van Lent (CDA), dhr. den Boer (VVD), dhr. Erkens (PvdA), mw. van Bentem (GB), mw. Vink (GL), mw. Kreuzen (D66).

Opmerkingen, aandachtspunten en vragen in de tweede termijn zijn:

CDA

- Onderhoud wegen, temporiseren voor een paar jaar.
- Schoolzwemmen niet inzichtelijk wat het betekent als je het af raamt naar 0. Haal je de bezuiniging dan wel. Hier komt CDA bij de begroting op terug.

VVD

- Pas op de plaats omgevingsplannen e.d. Is het niet zo dat de ruimere kaders van ons vergen dat we niet te lang wachten met onze eigen kaders?
- Inrichting openbare ruimte: VVD gaat tandenknarsend akkoord met de maatregelen. Geldt ook voor openbaar groen. We moeten niet door het ijs zakken en er mag geen sprake zijn van kapitaalvernietiging.

PvdA

- We zijn op weg, het gaat niet meevallen. We gaan zware tijden tegemoet, laten we elkaar vasthouden en in gesprek gaan met alle betrokkenen.

GB

- Goed om samen in gesprek te blijven.
- Behoud zwembad in Oosterbeek en bibliotheek erg belangrijk.
- GB is niet tegen onderzoek, maar we moeten gaan voor quick win.
- RZC is lastig nu uit te leggen omdat er ook geheime stukken in het dossier zitten. GB wil een toelichting geven aan de wethouder om hiermee de motie toe te lichten. GB gaat graag hierover in gesprek na het zomerreces.
- VJN 75.000 euro droogtebestrijding; is er een gedeelte van dit bedrag al besteed?

GL

- GL stemt in met sommige moties ook al zijn ze het niet eens over alle komma's en punten.
- Bibliotheek nieuw plan; dit steunt GL.
- Motie RVE; GL steunt de richting, managementlagen schrappen is een prima idee, ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers is ontzettend belangrijk.
- Motie in gesprek met inwoners, daarvan is GL het eens met het dictum, maar in de overwegingen staan zoveel aannames en die ondersteunt GL niet. Dus stemt GL tegen de motie.

D66

- In gesprek met inwoners, signaal afgeven aan college graag schepje erbovenop. Het gaat niet slecht, maar graag een schepje erbij.
- RVE erg belangrijk om helderheid te hebben en daar hoort de motie bij.

Interrupties door mw. Vink (GL), mw. Nijeboer (PRD) en dhr. Velthuis (GB).

Mw. Kreuzen (D66) zegt dat er niet is gezegd dat er niets gebeurt of dat het college niets doet wat betreft het in gesprek gaan met inwoners. D66 wil alleen dat er een schepje bovenop wordt gedaan.

Dhr. van Lent (CDA) stelt een vraag aan mw. Vink (GL). U maakt het als grootste partij niet waar, ga terug naar de inwoners.

Mw. Vink (GL) reageert op de opmerking van CDA. We staan in nauw contact met onze achterban en zijn altijd in gesprek.

Dhr. van Lent (CDA) geeft aan dat hij het graag samen met GL en de rest van de raad oppakt om met inwoners in gesprek te gaan over de bezuinigingen. Mw. Vink (GL) geeft aan dat GL dit uiteraard graag samen oppakt met de andere fracties. Laten we dit constructief oppakken net zoals we constructief samengewerkt hebben met het opstellen van de raadsbrede amendementen en de motie.

PRD

Dhr. Bartels (PRD) geeft nog aan dat beter een prikklok kan worden aangeschaft om de tijd in de gaten te houden van fracties die hun eerste termijn houden. Niet alle fracties hebben dezelfde tijd gekregen.

Dhr. Bartels (PRD) heeft nog een aantal opmerkingen voor in de tweede termijn.

- De PRD wil alle uitgaven aan lidmaatschappen, ook aan die van de VNG en subsidies aan gemeenschappelijke regelingen, ook die van de Connectie voor het komende jaar bevriezen op maximaal het niveau van 2019. Dit soort organisaties leggen ons al of niet middels intern genomen besluiten verplichtingen op waar we maar eens demonstratief afstand van moeten nemen. Wij krijgen veel te weinig geld van het rijk, dan krijgen de gemeenschappelijke regelingen etc. daar wat de PRD betreft dan ook de gevolgen van te dragen. We weigeren om alleen te moeten snijden in onze voorzieningen etc. die de inwoners direct aangaan.
- In de Parkeernota 2014-2020 van de Gemeente Renkum vastgesteld door de gemeenteraad op 26 februari 2014 lezen we dat betaald parkeren meer geld kost dan dat het opbrengt. Mede daarom zijn we tegen betaald parkeren.
- De gereserveerde kosten renovatie gemeentehuis t.w. 390.000 euro kunnen wat ons betreft komen te vervallen en gestort worden in het vrije deel van de algemene reserve (5.908.000 euro) van de gemeente Renkum.
- De PRD pleit al vanaf de behandeling van het Koersplan (4 oktober 2017) voor het hebben van een formatieplan. Het college zegt nu toe bij de Begroting 2020 met een eerste opzet te komen, thans Strategische Personeelsplanning (SPP) genoemd. Hoezo een eerste opzet? Waarom niet meteen een totaalplaatje?
- De PRD gaat niet akkoord met het vrijvallen van het budget m.b.t. het uitvoeren van de Visie Landgoederen vanaf 2021.
- De bijdrage aan TVAN (voorheen Regionaal Bureau Toerisme Arnhem Nijmegen) kan vervallen. Het

college wil via TVAN dat de bijdrage aan toeristenbelasting wordt verhoogd. De jaarlijkse bijdrage groot 57.000 euro willen wij inzetten voor gemeentelijke uitvoeringszaken op het gebied van Cultuur inclusief uren ambtelijke ondersteuning en Recreatie inclusief straatmeubilair w.o. openbare toiletten.

- We kunnen als raad niet toetsen in hoeverre de oorspronkelijke doeluitkeringen nog voor die doelen ingezet worden. Voor de begrotingsbehandeling willen wij nader inzicht hebben in de besteding van de doeluitkeringen die al of niet in de algemene uitkering van het rijk aan de gemeente plaatsvinden. Het gaat dus om:

Interruptie door dhr. den Burger (VVD). Hij begrijpt de bijdrage van PRD niet. Waarom staan hier geen moties en amendementen van de PRD tegenover.

Dhr. Bartels (PRD) gaat door.

- Eventuele overschotten bij Gemeenschappelijke Regelingen, zoals bij de VGGM, moeten met de gemeentelijke bijdragen verrekend worden. Voor 2020 zetten wij in op het samen met de gemeenten verder ontsluiten van de financiële gegevens van de GR-en. Wij willen grip krijgen op de GR-en waarin wij deelnemen.

Interruptie door dhr. den Burger (D66) met dezelfde opmerking. Mw. Kreuzen (D66) interrumpeert. Zij zegt dat we bezig zijn met een richtinggevende perspectiefnota en dan mag je als partij ook gewoon richting geven aan welke alternatieve bezuinigingen je dan denkt.

Dhr. Bartels (PRD) gaat door.

- Het Groenstructuurplan zegt dat het dorp Renkum te weinig groene longen kent en dat er een inhaalslag moet plaatsvinden Bij de behandeling van de vorige Perspectiefnota heeft het college toegezegd te bekijken hoe Renkum groener kan worden. Een en ander is geïnventariseerd en er zou gekeken worden hoe we daar verder uitvoering aan kunnen geven. Wat heeft dat denken opgeleverd? We hebben er nog niets over gehoord. We verwachten na de zomer hier iets over te horen.
- Wat betreft het basis amendement dat is helder.
- Verder heeft PRD geen behoefte aan om verder zelf moties en amendementen in te dienen.
- Wat betreft de bibliotheek wel een opmerking. Waarom wordt over bibliotheek functies gesproken?
- Wethouder Rolink stelde de vraag wat beoogd wordt met het cultuurfonds. We hebben inwoners die vermogend zijn en die willen wel wat voor onze cultuur doen. Geef ze de mogelijkheid hierin iets te betekenen. Dit wordt in den lande toegepast, dus doe dat hier ook.

Mw. Bondt (D66) vult dit aan. Vermeld op de website wat er mogelijk is in onze gemeente wat betreft cultuur.

Dhr. Streefkerk (GB) vraagt om een schorsing, nadat het college gereageerd heeft op de tweede termijnen.

Wethouder Maouche reageert op de tweede termijnen.

Temporiseren wat betreft het inhalen van de achterstand op het wegenonderhoud is niet meer mogelijk. We hebben zover mogelijk getemporeerd en we hebben al een rode kaart van de provincie. Verder temporiseren is niet verstandig.

De 75.000 euro voor de droogteschade die is vorig jaar opgelopen. Met de schade zijn we volop bezig. De wethouder heeft geen stand van zaken op dit moment. Een deel van de herplant gebeurt in het najaar. Of alle schade in beeld is, weten we pas volgend seizoen.

Wat betreft de omgevingsplannen hebben we aangegeven wat het college denkt te kunnen doen. Het is verder aan de raad. We moeten het wel zorgvuldig doen en dat gaat boven haast.

Wethouder Rolink reageert op de tweede termijnen.

De vraag m.b.t. het Vierbeekcollege moet ze navragen. Die zet ze uit. Ze onderzoekt de mogelijkheden wat betreft de percentage regeling en het cultuurfonds.

Mw. Kreuzen (D66) beantwoordt de vraag van de PRD over de motie bibliotheken. De bieb heeft een sociale functie en daar kan de gemeente gebruik van maken.

Na de schorsing krijgt dhr. van Lent (CDA) het woord.

Dictum motie Kostendekkend maken van de bouwleges wordt aangepast. Tweede bullet wordt: "...voor de

door te belasten kosten door te berekenen per 1 januari 2020.

De voorzitter brengt de amendementen, het (geamendeerde) voorstel en de moties in stemming.

Besluit:

Amendement A1 betreffende het richtinggevend aannemen van de Perspectiefnota is unaniem aangenomen.

Amendement A2 betreffende de aanpassingen in de Perspectiefnota is unaniem aangenomen.

Amendement A3 betreffende Visie Landgoederen is verworpen met 4 stemmen voor van GB voor en 19 stemmen tegen van D66, VVD, PRD, CDA, PvdA, GL.

Amendement A4 betreffende Subsidie RZC is ingetrokken door GB.

De geamendeerde Perspectiefnota wordt unaniem aangenomen.

Motie M1 betreffende Aanvullende informatie op de Perspectiefnota is unaniem aangenomen.

Motie M2 betreffende Begrotingsevenwicht is unaniem aangenomen.

Motie M3 betreffende In gesprek met inwoners is met 13 stemmen voor van PRD, CDA, GB, D66 en 10 stemmen tegen van GL, PvdA, VVD aangenomen.

Mw. van Bentem (GB) legt een stemverklaring af. GB stemt voor de motie, maar vindt de motie eigenlijk overbodig omdat het een taak is van het college om te allen tijde in gesprek te zijn met onze inwoners en organisaties.

Motie M4 betreffende Bibliotheek voor gelijke kansen in Renkum is met 15 stemmen voor van PRD, CDA, PvdA, GL, D66 en 8 stemmen tegen van GB, VVD aangenomen.

Dhr. Streefkerk (GB) legt een stemverklaring af. GB stemt tegen de motie. De directie van de Bibliotheek heeft de afgelopen jaren structureel een proactieve houding aangenomen richting de gemeente. En wat GB betreft moet de bibliotheek gewoon blijven kunnen functioneren zoals ze nu doet. En wat GB betreft hoeft het college om niet meer met ze in gesprek over verdere bezuinigingsmaatregelen.

Motie M5 betreffende Renkum voor Elkaar is met 15 stemmen voor van PRD, CDA, PvdA, GL, D66 en 8 stemmen tegen van GB, VVD aangenomen.

Motie M7 betreffende Kostendekkende bouwleges (motie 7 wordt op verzoek van GB als eerste in stemming gebracht). De motie is met 10 stemmen voor van D66, GB, CDA en 13 stemmen tegen van VVD, PvdA, GL, PRD verworpen.

Motie M6 betreffende Bouw- en Milieuleges is met 20 stemmen voor van GB, D66, CDA, GL, VVD, PvdA en 3 stemmen tegen van PRD aangenomen.

Motie M8 betreffende Kaders Omgevingsvisie en omgevingsplan is unaniem aangenomen.

Motie M9 betreffende Onderzoek individuele inkomenstoelage is met 6 stemmen voor van VVD, CDA en 17 stemmen tegen van D66, PvdA, GL, GB, PRD verworpen.

Motie M10 betreffende Wederkerigheid is met 10 stemmen voor van CDA, VVD, GB en 13 stemmen tegen van PvdA, GL, D66, PRD verworpen.

Dhr. Hoge (VVD) legt een stemverklaring af. Aan de hand van twee korte quotes legt de VVD een stemverklaring af. De ene komt uit onze eigen verordening. De regel m.b.t. 'geen tegenprestatie': indien daarvoor dringende redenen, zoals zorgtaken aanwezig zijn, kan het college in individuele gevallen tijdelijk ontheffing verlenen van de plicht tot het verlenen van een tegenprestatie. De andere quote is van de Staatssecretaris Van Ark van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Ze reageert op de gemeente Utrecht die zich niet aan de verplichtingen houdt. Van Ark wil gemeenten aan de verplichting houden, benadrukte zij. 'Volgens mij hebben wij hier met elkaar een wet vastgesteld. Daar staat het in. Ik ga er dan van uit dat de wethouders zich aan de wet houden.'

Motie M11 betreffende Kunst en Cultuur is met 7 stemmen voor van D66, PRD en 16 stemmen tegen PvdA, VVD, GL, CDA, GB verworpen.

Actie:

Wethouder Maouche zegt toe dat hij de 3 ton van de Odra inzichtelijk gaat maken.

Wethouder Maouche zegt toe met een voorstel te komen hoe de 80% dekking voor de bouwleges worden behaald.

Wethouder Rolink zet de vraag m.b.t. het Vierbeekcollege uit.

Ze onderzoekt de mogelijkheden wat betreft de percentage regeling en het cultuurfonds.

7.	<p>Connectie; Jaarstukken 2018, eerste bestuursrapportage, de Meerjarenprogrammabegroting 2020-2023.</p> <p>De VVD heeft de stukken nog nader bekeken en heeft geen amendement voorbereid. Dit was wel aangekondigd in de raadscommissie. Het voorstel kan worden afgehamerd. Ook de PRD ziet af van het maken van een opmerking over de stukken.</p> <p>Besluit: Het voorstel Connectie; jaarstukken 2018, eerste bestuursrapportage, de Meerjarenprogrammabegroting 2020-2023 is vastgesteld.</p> <p>Actie: n.v.t.</p>
8*.	<p>Bestemmingsplan Ketsheuvel 34, 2019.</p> <p>Afgehamerd</p> <p>Besluit: Het voorstel Bestemmingsplan Ketsheuvel 34, 2019 is vastgesteld.</p> <p>Actie: n.v.t.</p>
9*.	<p>Financiële stukken ODRA.</p> <p>Afgehamerd</p> <p>Besluit: Het voorstel Financiële stukken ODRA is vastgesteld.</p> <p>Actie: n.v.t.</p>
9a.	<p>Motie vreemd m.b.t. wijziging kwijschelding afvalstoffenheffing Gemeente Renkum</p> <p>De fracties van GB, GL, VVD, PvdA en CDA dienen de motie in. Mw. van Bentem (GB) geeft aan dat de bezuiniging minimaal is, het is meer een bewustwordingsmotie. Of je nu een groot of klein budget hebt, iedereen moet mee doen met afvalscheiding. Voor de groep minima geldt dat ze recht hebben op kwijschelding en daardoor minder gestimuleerd zijn om aan afvalscheiding te doen.</p> <p>Mw. Mijnhart (D66) zou graag de motie breder trekken. Ook ondernemers zouden een doelgroep kunnen zijn, niet alleen de minima.</p> <p>Mw. Nijeboer (PRD) vraagt wat het op gaat leveren en hoe groot het aantal huishoudens is die dit betreft?</p> <p>Mw. Van Bentem (GB) geeft nogmaals aan dat de bezuiniging minimaal is. Wat betreft het aantal legt ze de vraag bij de wethouder neer.</p> <p>Wethouder Maouche geeft aan het een sympathiek voorstel te vinden en het college omarmt deze motie dan ook. Het college neemt de motie over en zal zorgen dat het technisch uitvoerbaar wordt. Het betreft ongeveer 650 huishoudens.</p> <p>In een stemverklaring geeft mw. Mijnhart (D66) nogmaals aan dat de fractie van D66 liever ziet dat de motie breder wordt getrokken en zich niet beperkt tot alleen de minima.</p> <p>Mw. De Groot (GL) zegt voor breder is GL altijd voor en vraagt D66 daarin verder mee te denken.</p> <p>Besluit: De motie wordt met 16 stemmen voor (GB, GL, VVD, PvdA, CDA) en 7 stemmen tegen (PRD en D66) aangenomen.</p>

	<p>Actie: Wethouder Maouche zorgt dat de motie uitvoerbaar wordt.</p>
9b.	<p>Openbare Verlichting</p> <p>Is behandeld in beslotenheid nadat de raad unaniem akkoord is gegaan met het sluiten van de deuren.</p> <p>Besluit: De raad heeft besloten dat op hetgeen is besproken en op de besluitenlijst aangaande dit onderwerp de geheimhouding rust. De niet openbare besluitenlijst ligt voor raads- en commissieleden ter inzage bij de griffie.</p> <p>Actie: n.v.t.</p>
9c	<p>Motie vreemd m.b.t. de Financiële Verordening</p> <p>Dhr. Den Burger (VVD) zegt dat de VVD naar aanleiding van de procesgang rond de aanbesteding Openbare Verlichting een motie vreemd heeft opgesteld inzake wijziging van de financiële verordening.</p> <p>Wethouder Mulder is van mening dat de hele verordening weer onder de loep moet worden genomen. Ook planning en control moet worden meegenomen. Ze geeft aan dat de opdracht in bullet één, nl.de verordening voorleggen in de raadsvergadering van oktober, niet haalbaar is. Wel kan het college de raad vlak na de zomer horen over wat de raad over de planning en control cyclus wil meegeven in de Financiële Verordening. Wat betreft punt 2 van de motie is de wethouder van mening dat de raad zijn wensen en bedenkingen zou moeten geven voordat de gunningsleidraad wordt opgesteld, dus voor de daadwerkelijke aanbesteding. Niet als er een gunning is. De Aanbestedingswet gaat over het objectief kunnen gunnen op basis van een aantal scores. Dat zal niet stroken met de bedoeling daarvan. Een goed voorbeeld is hoe het nu gaat met het LOC Doorwerth. Dat wordt gegund onder voorbehoud van 'raads-gunning'. Dat is nadrukkelijk opgenomen. Als oktober in de motie wordt veranderd in december en wanneer de wethouder de motie mag interpreteren dat de verordening breed wordt aangevlogen en volgen hetgeen ze hiervoor heeft aangegeven, neemt de wethouder de motie over.</p> <p>De motie wordt niet in stemming gebracht. Het college neemt de motie over.</p> <p>Besluit: Het college heeft de motie overgenomen.</p> <p>Actie: Het college 'hoort' de raad over de planning en control cyclus na de zomer.</p>
10.	<p>Sluiting.</p> <p>Om 21.55 uur sluit de voorzitter de vergadering.</p>

Aldus vastgesteld in de vergadering van 25 september 2019

de raadsgriffier,

de voorzitter,

mevrouw J.I.M. le Comte

mevrouw A.M.J. Schaap

VA1

Amendement Voorjaarsnota 2019

De raad in vergadering bijeen op 26 juni 2019

constateert dat

- in de Voorjaarsnota gesproken wordt over een besparing m.b.t. Right to Challenge en dat bij het nemen van een besluit vooruitgelopen wordt op de behandeling van de Begroting 2020, terwijl de Perspectiefnota 2019 als opmaat van die begroting niet vaststellend, maar slechts richtinggevend wordt behandeld;

besluit

- met de op te voeren bezuiniging van Right to Challenge in de Voorjaars-nota niet op voorhand akkoord te gaan, maar het genoemde onderwerp te betrekken bij de behandeling van de Begroting 2020 en derhalve uit de Voorjaarsnota te schrappen.

De raad gaat over tot de orde van de dag.

PRD

VA2

Amendement Voorjaarsnota

De Raad van de Gemeente Renkum, in vergadering bijeen op woensdag 26 juni 2019, behandelend de Voorjaarsnota 2019,

Constaterende dat,

1. door de besluitvorming van de raad op 24 april jl. inzake het Leercentrum Doorwerth is vastgelegd dat het college voor een aanvullende kredietaanvraag voor de realisatie van het Leercentrum, naast de in deze vergadering ter beschikking gestelde normbedragen, ter goedkeuring aan de raad kan voorleggen;
2. ter dekking van dit aanvullende krediet het noodzakelijk is daarvoor een voorziening op te nemen in de lopende begroting;
3. het college, blijkens de voorjaarsnota heeft gedaan in de vorm van een stelpost,

Overwegende dat:

- het gebruik van een stelpost voor het college mogelijk is zonder tussenkomst van de raad;
- en daarmee in tegenspraak is met zowel de geest als de feitelijke besluitvorming van de raad,

Besluit:

de onder IHP/Raadsvoorstel school Doorwerth (pag.8) opgevoerde stelpost te veranderen in een reserve 'Leercentrum Doorwerth' van gelijke omvang als de aangeven stelpost,

En gaat over tot de orde van de dag,

VVD

GEMEENTERAAD

PA1

Amendement richtinggevend vaststellen van de Perspectiefnota

De raad van de gemeente Renkum, in vergadering bijeen op 26 juni 2019, behandelend de Perspectiefnota 2019-2023,

Constaterende dat:

- De gemeente Renkum een bezuinigingsopgave heeft, die als gevolg van de meicirculaire alleen maar groter is geworden;
- Vaststelling van de Perspectiefnota beperkingen oplegt aan de beleidsvrijheid van de raad bij de besluitvorming over de meerjarenbegroting;
- Het college een uitgebreid pakket aan voorstellen aan de raad heeft aangeboden;
- Er veel posten aangeduid zijn als PM of € 0,-;
- Door het college is toegezegd dat in september een plan van aanpak voor de verdere ontwikkeling van de organisatie aan de raad zal worden voorgelegd.

Overwegende dat:

- De raad bij de totstandkoming van de meerjarenbegroting 2010-2014 constructief mee wil denken over welke voorstellen wenselijk zijn en welke alternatieven er nog zijn'
- Tijdens de raadscommissie van 12 juni 2019 gebleken is dat er grote betrokkenheid is bij inwoners en dat zij de bereidheid hebben om constructief mee te denken over mogelijkheden;
- Een aantal voorstellen nog niet voorzien is van een goed onderbouwde begroting

Wijzigt het raadsvoorstel onder "geadviseerd besluit" als volgt:

- De tekst van het eerste bullet te schrappen en te wijzigen in: De voorstellen zoals opgenomen in de Perspectiefnota 2020-2024 richtinggevend vast te stellen, waarbij onder richtinggevend wordt verstaan: De richting van de bezuinigingsopgave waar de gemeente Renkum voor staat in concrete uit te werken in de meerjarenbegroting;

- De tekst van de tweede bullet te schrappen en te wijzigen in: In te stemmen met het treffen van noodzakelijke voorbereidende werkzaamheden door het college. Deze werkzaamheden bestaan uit:
  - a. Programma samenleving: voorstellen tot wijziging van verordeningen op grond waarvan tarieven en/of subsidies worden bepaald, het nemen van zgn. voorgenomen besluiten vanwege het (gedeeltelijk) afbouwen van subsidies alsmede beleidswijzigingen die in werking moeten treden vanaf 2020.
  - b. Programma Omgeving: voorstellen tot wijzigingen van verordeningen op grond waarvan tarieven worden bepaald, het opstellen van beleidswijzigingen die in werking moeten treden met ingang van 2020.
  - c. Organisatie en bedrijfsvoering: opstellen van een plan van aanpak inclusief financiële onderbouwing voor realisatie van besparing op bedrijfsvoering waaronder het opzetten van een strategisch personeelsplan vanaf 2020.

En gaat over tot de orde van de dag.

GroenLinks

GementeBelangen

D66

VVD

PRD

CDA

PvdA

PA2

GEMEENTERAAD

Amendement aanpassing Perspectiefnota

De raad van de gemeente Renkum, in vergadering bijeen op 26 juni 2019, behandelend de Perspectiefnota 2019-2023,

Constaterende dat:

- De gemeente Renkum een bezuinigingsopgave heeft, die als gevolg van de meicirculaire alleen maar groter is geworden;
- Het college een uitgebreid pakket aan voorstellen aan de raad heeft aangeboden;
- Er veel posten aangeduid zijn als PM of € 0,-;

Overwegende dat:

- De raad bij de totstandkoming van de meerjarenbegroting 2020-2024 constructief mee wil denken over welke voorstellen wenselijk zijn en welke alternatieven er nog zijn'
- Tijdens de raadscommissie van 12 juni 2019 gebleken is dat er grote betrokkenheid is bij inwoners en dat zij de bereidheid hebben om constructief mee te denken over mogelijkheden;

- Een aantal voorstellen nog niet voorzien is van een goed onderbouwde begroting

1 Besluit in de Perspectiefnota 2019-2023 de onderstaande maatregelen te schrappen en niet in de begroting te laten terugkomen:

- Maatregel 2 onder Omgeving/integraal beheer van de openbare ruimte pagina 35 "Kostendekkend maken van aanleg invalidenparkeerplaats
- Maatregel 7: onder Omgeving/integraal beheer van de openbare ruimte pagina 36
- "Het invoeren van betaald parkeren
- Maatregel 6: onder Omgeving/integraal beheer van de openbare ruimte pagina 36 Versoberen beheer en onderhoud speelplaatsen en straatmeubilair

2 Besluit het college op te dragen in de meerjarenbegroting 2020-2024 in overleg met betrokken partijen met alternatieve voorstellen te komen met betrekking tot:

- Maatregel 5 onder Samenleving/Educatie pagina 13 Taalbevordering
- Maatregel 2 onder Samenleving/Educatie pagina 15 Minimaal voorzieningenniveau afgestemd op de basissporten
- Maatregel 3 onder Samenleving/Werk en inkomen pagina 16 Bijstellen vermogenstoets bijzondere bijstand
- Maatregel 7 onder Samenleving pagina 24 7 Sociale raadslieden / rechtswinkel/administratieve ondersteuning door Humanitas
- Maatregel 8 onder Omgeving/integraal beheer van de openbare ruimte pagina 36 Het onderhoudsniveau van groen versoberen

En de raad uiterlijk 5 weken voor behandeling van de meerjarenbegroting 2020-2024 van de uitkomsten op de hoogte te stellen.

En gaat over tot de orde van de dag

GroenLinks

GemeenteBelangen

D66

VVD

PRD

CDA

PvdA

PA3

Amendement Uitvoering visie Landgoederen

De Raad van de gemeente Renkum in vergadering bijeen op woensdag 26 juni 2019,

Constaterende dat:

- de gemeente Renkum voor een grote financiële uitdaging staat;
- de gemeente Renkum een structureel begrotingstekort dient om te buigen.

Overwegende dat:

- het college voorstelt om het budget voor het uitvoeren van de Visie Landgoederen vanaf 2021 te laten vrijvallen.

Draagt het college op:

- het budget voor het uitvoeren van de Visie Landgoederen al vanaf 2020 te laten vrijvallen, met strikte uitzondering van eventueel reeds aangegane contractuele verplichtingen voor 2020.
- De perspectiefnota hierin te wijzigen en in de aankomende begroting het aldus vrijgevallen bedrag over 2020 op te nemen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Fractie GemeenteBelangen

PA4

Amendement Subsidie RZC Renkum

De Raad van de gemeente Renkum in vergadering bijeen op woensdag 26 juni 2019,

Constaterende dat:

- De gemeente Renkum voor een grote financiële uitdaging staat;
- De gemeente Renkum een structureel begrotingstekort dient om te buigen;
- RZC-afspraken heeft gemaakt met de Gemeente/Stichting Doelum dat er een gereduceerd bad uren tarief kan gelden na inzet van voldoende vrijwilligersuren;
- De gemeente de subsidie van EUR 75.438,- euro niet meer zou verlenen/toekennen, als het wedstrijdbad in Doelum in gebruik genomen zou worden.

Overwegende dat:

- De subsidie van EUR 75.438,- aan RZC destijds is verstrekt als tegemoetkoming in de kosten om op een andere locatie zwembadvoorzieningen te huren;
- RZC inmiddels gebruik kan maken van het 25 meter wedstrijdbad in het MFC Doelum en daarmee dus binnen de eigen gemeente in het dorp Renkum een uitstekend 25 meter wedstrijdbad heeft met voldoende capaciteit.

Draagt het college op:

- De subsidie voor RZC van EUR 75.438,- per 2020 te laten vervallen en dit op te nemen in de Perspectiefnota.

En gaat over tot de orde van de dag.

Fractie GemeenteBelangen

GEMEENTERAAD

PM1

Motie aanvullend informatie perspectiefnota

De raad van de gemeente Renkum, in vergadering bijeen op 26 juni 2019, behandelend de Perspectiefnota 2019-2023,

Constaterende dat:

- De gemeente Renkum een bezuinigingsopgave heeft, die als gevolg van de meicirculaire alleen maar groter is geworden;
- Het college een uitgebreid pakket aan voorstellen aan de raad heeft aangeboden;
- Er veel posten aangeduid zijn als PM of € 0,-;

Overwegende dat:

- De raad bij de totstandkoming van de meerjarenbegroting 2020-2024 constructief mee wil denken over welke voorstellen wenselijk zijn en welke alternatieven er nog zijn'
- Tijdens de raadscommissie van 12 juni 2019 gebleken is dat er grote betrokkenheid is bij inwoners en dat zij de bereidheid hebben om constructief mee te denken over mogelijkheden;
- Een aantal voorstellen nog niet voorzien is van een goed onderbouwde begroting
- Mogelijk niet alle bezuinigingsmogelijkheden of beoogde extra inkomsten haalbaar zijn;

Besluit het college opdracht te geven voor de behandeling van de meerjarenbegroting 2020-2024:

- De raad inzicht te geven in de opbrengsten van nog niet van bedragen voorziene posten in de Perspectiefnota;
- Met nieuwe voorstellen voor bezuinigingen en aanvullende inkomsten te komen voor de elf clusters die nog gedaan moeten worden en zo mogelijk ook voor de clusters die al in de Perspectiefnota zijn opgenomen;

En de raad uiterlijk 5 weken voor behandeling van de meerjarenbegroting 2020-2024 van de uitkomsten op de hoogte te stellen.

En gaat over tot de orde van de dag.

GroenLinks

GemeenteBelangen

D66

VVD

PRD

CDA

PvdA

Motie Begrotingsevenwicht

De raad van de gemeente Renkum, in vergadering bijeen op 26 juni 2019, behandelende Perspectiefnota 2019-2023,

Constaterende dat

- Gemeenten conform de Gemeentewet, art 203, een – meerjarig- structureel en reëel begrotingsevenwicht horen te hebben en door de Provincie hierop gecontroleerd worden.
- De Provincie een gemeente onder preventief en/of repressief toezicht kan plaatsen wanneer er geen begrotingsevenwicht, cq zicht op een begrotingsevenwicht is;
- Dat de inkomsten van de gemeente Renkum, net als de andere gemeenten, gevormd worden door middelen uit het Gemeentefonds, door heffingen en door de lokale belasting;
- Gemeente Renkum een bezuinigingsopgave heeft van enkele miljoenen, onder meer door tekorten op het sociaal domein en een dalend accres;
- Het Rijk in 2018 een begrotingsoverschot had van 11 miljard euro;
- Het Rijk de zogenaamde trap-op-trap-af-systematiek hanteert, waardoor bij dalende uitgaven, inclusief incidentele uitgaven, op rijksniveau gemeenten een lagere bijdrage uit het gemeentefonds ontvingen.

Overwegende dat

- Door incidentele onderuitputting van middelen op rijksniveau en de overdracht van zorgtaken gekoppeld aan bezuinigingsdoelstellingen de gemeente jaar op jaar geconfronteerd wordt met minder middelen voor meer taken.
- Het goed zou zijn als het Rijk meer aandacht zou hebben voor de noodzaak tot structurele oplossingen, zodat de gemeente haar financiën kan sturen naar een structureel en reëel evenwicht.
- Het voor de gemeente nauwelijks meer uit te leggen is aan haar inwoners hoe het financieel en fiscaal systeem werkt bij de gezamenlijke overheden, die toch zeker in de ogen van burgers voor een en hetzelfde systeem staan;

Roept het Rijk op

- Een structureel en voorspelbaar financieel beleid te voeren naar gemeenten toe;
- De bezuinigingen die opgelegd zijn bij de decentralisatie van het sociaal domein te evalueren;

Roept alle politieke partijen in de Tweede Kamer op

- Om oog en oor te hebben voor de financiële problemen bij gemeenten, (mede) ontstaan door de decentralisatie van de zorgtaken en het trap-op-trap-af-systeem;

Draagt het College op

- om deze motie onder de aandacht te brengen van de Nederlandse Regering en alle politieke partijen in de Tweede kamer;

Draagt de griffie op

- Deze motie zo breed mogelijk te verspreiden met de vraag of andere gemeenteraden een vergelijkbaar

signaal naar het Rijk willen uitsturen. Rechtstreeks naar de raden van verbonden gemeenten, via de Provincie naar alle Gelderse gemeenten en via de VNG naar alle Nederlandse gemeenten.

En gaat over tot de orde van de dag.

Fractie GroenLinks

Fractie VVD

PM3

Motie

In gesprek met onze inwoner

De raad van de gemeente Renkum, in vergadering bijeen op 26 juni 2019,

Constaterende dat:

- in de perspectiefnota geen uitleg wordt gegeven over het ontstaan van de benodigde besparingen;
- eveneens geen uitleg wordt gegeven over de noodzaak van de aangedragen besparingsmaatregelen;
- inwoners vooraf niet of nauwelijks zijn betrokken bij het proces om te komen tot de besparingen rondom de perspectiefnota;

Overwegende dat:

- de kosten, omvang en kwaliteit van de publieke dienstverlening in Nederland, en ook in Renkum, niet zelden onderwerp is van discussie en debat; welke diensten leveren we (nog) wel, welke juist niet, wat mag het kosten, met welk kwaliteitsniveau zijn we tevreden en het voor de lokale democratie van belang is de inwoner bij deze ontwikkeling te betrekken;
- gemeenten steeds vaker een beroep doen op de eigen verantwoordelijkheid van inwoners en ook in Renkum het begrip (inwoners)participatie inmiddels niet meer valt weg te denken, en het gesprek met de inwoner onmisbaar is in deze fase van besparingen;
- termen als “meedoen”, “eigen initiatief” en “inwoners betrekken” geen betekenis hebben wanneer we er enkel over praten, schrijven, maar niet naar handelen;
- er in deze tijdgeest een uitnodigend bestuur nodig is, dat niet alleen met het oog gericht op de samenleving maar ook daadwerkelijk in de samenleving staat;

Draagt het college van B&W op om:

- voor oktober 2020 actief onze inwoners op te zoeken en op een zo laagdrempelig mogelijke manier met hen in gesprek te gaan over de besparingen;
- ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk inwoners de gelegenheid krijgen hun ideeën

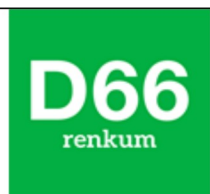

- over de (alternatieve) besparingen naar voren te brengen;
- de raad de mogelijkheid te geven zich aan te sluiten bij de organisatie van het bovenstaande;
  - de raad voor de begroting op de hoogte te brengen van de behaalde resultaten.

En gaat over tot de orde van de dag.

D66

CDA

PM4

Motie

Bibliotheken voor gelijke kansen in Renkum

De raad van de gemeente Renkum, in vergadering bijeen op 26 juni 2019,

Constaterende dat:

- het college een besparing voorstelt op de bibliotheek, oplopend tot een bedrag van k€ 160;
- het voorstel is de basisvoorziening terug te brengen tot één hoofdvestiging;
- dit betekent dat de vestiging in Renkum en in Doorwerth wordt gesloten;
- de afgelopen jaren de bibliotheek al 1/3e deel van zijn subsidie heeft ingeleverd;
- de nu voorgestelde bezuiniging voor maatschappelijke onrust zorgt onder betrokken instanties en de inwoners die er van afhankelijk zijn;

Overwegende dat:

- een belangrijke voorwaarde voor de persoonlijke ontwikkeling van mensen de toegang tot informatie is;
- Bibliotheken inwoners ondersteunen in hun toegang tot, en omgang met, informatie;
- de rol van de bibliotheek geëvolueerd is van boeken-uitleen naar een maatschappelijk centrum dat, naast de uitleen van boeken, een belangrijke bijdrage levert aan onze kennisamenleving, persoonlijke ontwikkeling en sociale inclusie;
- de bibliotheek voor de gemeente een waardevolle partner is om juist moeilijk bereikbare doelgroepen als ouderen, nieuwkomers en laag geletterden te bereiken en van informatie te voorzien;
- de bibliotheek deze groepen met advies, persoonlijke bijstand en cursussen kan helpen bij hun persoonlijke groei en het opdoen van ervaring met bijvoorbeeld digitale kanalen om meer zelfstandig te functioneren en hun weg

te vinden in de maatschappij;

- de bibliotheek voor deze groepen, als ook voor kinderen een veilige, laagdrempelige en sociale ontmoetingsplek is waar zij, in hun eigen buurt, terecht kunnen;
- het maatschappelijk effect van sluiting van vestigingen en/of beperking van openingstijden juist binnen deze groepen gevolgen heeft en hen verder op achterstand plaatst;
- de bibliotheek een belangrijke bijdrage levert aan de bestrijding van laaggeletterdheid;
- de bibliotheek ook dienst doet als veilige, rustige leeromgeving, juist ook voor scholieren en studenten die in hun thuissituatie belemmerd worden om zich in alle rust met hun onderwijs en persoonlijke ontwikkeling bezig te houden
- de zes dorpen in de gemeente Renkum te ver uit elkaar liggen om met één hoofdvestiging voor al onze inwoners toegankelijk te blijven, zeker voor inwoners die om wat voor reden dan ook minder mobiel zijn (denk aan jonge kinderen en mindervaliden);
- de gemeente gekozen heeft voor een dorpsgerichte aanpak waarbij de inspraak van inwoners over de voorzieningen in hun dorp als een onlosmakelijk onderdeel wordt gezien;
- inwoners en maatschappelijke organisaties niet of in elk geval onvoldoende zijn betrokken bij het tot stand komen van het besparingsvoorstel;
- de gemeente heeft gekozen voor een dorpsgerichte aanpak en het sluiten van bibliotheken de dorpen juist hun kracht ontnemt;
- de bibliotheek mede fungeert als laagdrempelige ontmoetingsplek;
- de gemeente met de toenemende eenzaamheid de voor iedereen bereikbare voorzieningen zou moeten koesteren;
- de gemeente goed gebruik zou kunnen maken van de sociale functie van onze bibliotheken
- de bibliotheek ook een publiek aantrekkende werking heeft voor het winkelcentrum;
- jonge gezinnen zich veelal vestigen in gemeenten met lokale voorzieningen zoals een bibliotheekvestiging;
- het niet voor de hand ligt om aan een (winkel)centrum waar het niet goed mee gaat juist een publiekstrekker als een bibliotheek te onttrekken;
- de afgelopen jaren flink is geïnvesteerd om het Europein aantrekkelijker te maken en de bibliotheek daarbij een belangrijke rol speelt;
- de bibliotheek de ruimte en tijd zou moeten krijgen om een plan te maken voor het in stand houden van de bibliotheek in Renkum en Doorwerth in samenwerking met het onderwijs en andere maatschappelijke organisaties en voorzieningen bijvoorbeeld voor ouderen;
- de ruim 3.300 handtekeningen laten zien hoeveel goodwill er is om sluiting van de vestigingen in de dorpen Renkum en Doorwerth te voorkomen;
- wanneer een bibliotheek gesloten of gesloopt is hij niet meer terug komt;

Draagt het college op om:

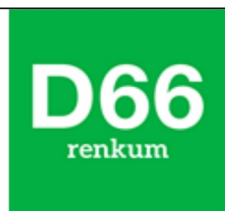
- in samenspraak met het bestuur van de bibliotheek Veluwezoom te komen tot een bezuinigingsplan waarbij het uitgangspunt is dat de vestigingen in zowel Oosterbeek, Renkum als Doorwerth open blijven;

- bij de discussie over vormgeving inwoners en maatschappelijke organisaties te betrekken met als opdracht een mogelijk gewenst gedecentraliseerd uitvoeren van bibliotheekfuncties 'nieuwe stijl' te onderzoeken;
- de dekking voor het lagere bedrag aan bezuinigingen, dat daarvan het gevolg kan zijn, te vinden in de nog in te vullen PM-posten die bij de besparingen zijn opgenomen;
- ruim voor de begroting 2020 een concreet plan aan de raad te presenteren.

En gaat over tot de orde van de dag.

D66

GroenLinks

PM5

Motie

Renkum voor Elkaar

De Raad van de gemeente Renkum, in vergadering bijeen op woensdag 26 juni,

Constaterende dat:

- in de perspectiefnota een besparingsopgave is opgenomen voor een bedrag van €145.000 op de netwerkorganisatie van Renkum voor Elkaar (RvE);
- RvE in de perspectiefnota meerdere nieuwe taken krijgt toebedeeld;
- Er verschillende onderzoeken lopen, de gemeente en RvE nog in gesprek zijn en er een opdracht ligt bij RvE waarvan de resultaten nog niet bekend zijn;
- er op dit moment niet voor wordt gekozen de opdracht en de organisatievorm van de netwerkorganisatie RvE ter discussie te stellen;

Overwegende dat:

- de besparingen op de netwerkorganisatie RvE het uitvoeren van het toegenomen takenpakket mogelijk niet haalbaar maken;
- gezien de liggende opdracht, de lopende gesprekken en onbekende uitkomsten van onderzoeken, een dergelijke besparing nog niet ter discussie zou moeten staan;
- de organisatievorm en de opdracht aan de netwerkorganisatie RvE met de aankomende - door de wethouder voor september 2019 toegezegde - visie sociaal domein en de visie dorpsgericht werken i.c.m. het toenemende takenpakket juist wel ter discussie zou moeten worden gesteld;
- door in te zetten op preventie via algemene voorzieningen een beroep op dure maatwerkvoorzieningen wordt voorkomen en dit een substantiële besparing zou kunnen opleveren;

Draagt het College van B&W op om:

- de organisatievorm, de huidige partners en de lopende contracten van de

netwerkorganisatie tegen het licht te houden van onze - in september te behandelen - herijkte visie sociaal domein en dorpsgericht werken;

- te onderzoeken in hoeverre de nieuwe taken van RvE, zoals de ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers, binnen het huidige gestelde budget, haalbaar zijn en kwalitatief kunnen worden uitgevoerd;
- de opdracht aan RvE hiermee te heroverwegen en dit voor te leggen aan de raad;
- de uitkomsten ruim voor de begrotingsbehandeling 2019 aan de raad voor te leggen;

En gaat over tot de orde van de dag.

D66

CDA

PM6

Motie Bouw- en Milieuleges

De raad van de gemeente Renkum, in vergadering bijeen op woensdag 26 juni 2019, behandelend de Perspectiefnota 2019-2023,

Constaterende dat:

1. in de Perspectiefnota onder Omgeving onder 5. Milieuleges (pag.29) invoeren als maatregel wordt voorgesteld om na invoering van de Omgevingswet in 2021 over te gaan tot het invoeren van kostendekkende milieuleges;
2. daarnaast wordt in de Perspectiefnota onder Omgeving onder 6. kostendekkend bouwleges (pag.29) is als maatregel sprake van een brede verkenning naar kosten en opbrengsten van omgevingsvergunningplichtige, bouw gerelateerde activiteiten;
3. bij het onder 2. gestelde wordt een relatie gelegd met de beoogde maatregelen om voor het Omgevingsplan ruime kaders aan te houden (meer vergunningvrije mogelijkheden en minder strenge kaders rond de handhaving);
4. op basis van de door het college ter beschikking gestelde onderliggende informatie inzake ontwikkeling en inrichting ruimte gelezen kan worden dat na invoering van milieuleges nog slechts sprake van een opbrengst van slechts 8% van de kosten, terwijl voor de bouwleges op dit moment geldt dat deze slechts voor 52,5% gedekt zijn;
5. al sinds jaar en dag het vastgelegde beleid gericht is op het kostendekkend zijn van leges, waaronder bouwleges,

Overwegende dat:

- het college onvoldoende heeft aangegeven in hoeverre het kostendekkend zijn van milieuleges haalbaar is gelet op structurele kosten bijvoorbeeld als het om toezicht en controle gaat;
- voorzien kan worden dat voor kleinere vergunningplichtige bouwactiviteiten het kostendekkend maken, gezien het arbeidsintensieve karakter van veel van deze aanvragen, tot een onverantwoorde en buiten alle verhoudingen staande kostenverhoging van de aanvrager zal leiden
- het vergunningvrij maken van kleinere bouwactiviteiten tot een substantiële ontlasting van de ODRA zal leiden en daarmee tot een aanzienlijke reductie van kosten voor onze gemeente,

Draagt het college op:

- de milieuleges voor de vergunninggerelateerde en direct daaruit voortkomende werkzaamheden op zo kort mogelijke termijn kostendekkend te doen zijn;
- voor de begrotingsbehandeling 2020 aan de raad een overzicht te overleggen van de kostenopbouw van de nu in de onderlegger genoemde kosten van € 300.000,-verbonden aan milieu gerelateerde werkzaamheden van de ODRA;
- aan de raad voorstellen voor te leggen waardoor een kostendekkendheid van tenminste 80% bereikt kan worden in 2022 voor bouw gerelateerde werkzaamheden (uitgezonderd particuliere aanvragen tot een geraamde en onderbouwde bouwsom van € 50.000,-excl. BTW);
- op zo kort mogelijke termijn de juridische kaders aan de raad voor te leggen, waardoor meer kleinere bouw gerelateerde werkzaamheden vergunningvrij gerealiseerd kunnen worden,

En gaat over tot de orde van de dag,

VVD

PM7

Motie Kostendekkende bouwleges

De Raad van de gemeente Renkum in vergadering bijeen op woensdag 26 juni 2019,

Constaterende dat:

- de gemeente Renkum voor een grote financiële uitdaging staat;
- de gemeente Renkum een structureel begrotingstekort dient om te buigen ;
- de bouwleges heden ten dage niet kostendekkend zijn;
- het niet kosten dekkend zijn van de bouwleges een grote negatieve bijdrage heeft op het begrotingstekort.

Overwegende dat:

- de opbrengsten van bouwleges in geen verhouding staan tot de gemaakte kosten;
- bij directe invoer van het kostendekkend maken van bouwleges dit per 1-1-2020 kan worden ingevoerd
- op termijn de kosten voor bouwleges, doorbelast door de ODRA, waarschijnlijk zullen toenemen

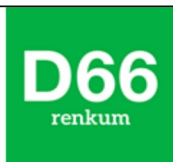
Draagt het college op:

- aan de raad voor te leggen welke kosten de ODRA doorberekend aan de gemeente Renkum voor een standaard vergunningsaanvraag;
- volledig kostendekkende tarieven voor de bouwleges voor de door te belasten kosten door te berekenen per 1 januari 2020
- de nieuwe leges tijdig inzichtelijk te hebben voor aanvragers op de daarvoor gebruikelijke wijze

En gaat over tot de orde van de dag.

Fractie GemeenteBelangen

Fractie CDA

PM8

Motie Kaders omgevingsvisie en omgevingsplan

De raad van de gemeente Renkum, in vergadering bijeen op 26 juni 2019, behandelende Perspectiefnota 2019-2023,

Constateerend dat:

- Het vaststellen van de Omgevingsvisie voor de gemeente Renkum een bevoegdheid van de Raad is;
- De Raad van Renkum door het aannemen van de motie van de RTA Omgevingsvisie besloten heeft om eerst het ambitieniveau en de omvang van inwonerparticipatie bij het opstellen van de omgevingsvisie te onderzoeken;
- De omgevingsvisie de basis is voor het opstellen van het omgevingsplan voor de gemeente Renkum;

Overwegende dat:

- Op dit moment er nog geen besluiten zijn genomen door de Raad noch dat er kaders of beleid is vastgesteld voor de Renkumse Omgevingsvisie;
- Dientengevolge er ook nog geen kaders zijn vastgesteld voor het Omgevingsplan;
- het College in de perspectiefnota vooruitloopt op de keuzes die de Raad nog moet maken ten aanzien van de Omgevingsvisie en Omgevingsplan door voor te stellen ruimere kaders in omgevingsplannen aan te houden en zaken op hoofdlijnen te regelen (blz 28/39);

Draagt het College op:

- Het Omgevingsplan dan pas inhoudelijk invulling te geven wanneer duidelijk is welke richting de raad kiest met de Omgevingsvisie;
- Geen stappen te zetten die een andere invulling door de raad van de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan in de weg staan;

En gaat over tot de orde van de dag.

Fractie GroenLinks

Fractie PvdA

Fractie D66

Fractie VVD

PM9

Motie Onderzoek individuele inkomenstoelage

De Raad van de gemeente Renkum in vergadering bijeen op woensdag 26 juni 2019, behandelend de Perspectiefnota 2019-2023,

Constateerend dat,

- Andere gemeenten, waaronder Rotterdam, Enschede en Almelo, zijn overgegaan tot een vaste langdurige individuele inkomenstoelage van 120 euro of soms lager;
- Tijdens het technische overleg op 5 juni door de ambtenaren is aangegeven dat het verlagen van de individuele inkomenstoelage tot 120 euro per jaar ongeveer 85.000 euro per jaar directe besparing zou opleveren in Renkum;
- Er een grote opgave ligt om het beleid binnen de financiële kaders uit te voeren;
- Er in Renkum in 2018 slechts 3% netto uitstroom uit de bijstand was, ondanks de gunstige economische omstandigheden;

Overwegende dat,

- De individuele inkomenstoelage een drempel kan opleveren om weer aan het werk te gaan, omdat de toeslag wordt verloren bij het aan het werk gaan en er pas weer na 3 jaar recht op

is (armoedeval);

- Het verkleinen van de armoedeval een drempel kan wegnemen om aan het werk te gaan;
- Een eenmalige extra uitstroom van 3% uit de bijstand mogelijk order van grootte 400.000 euro structureel per jaar op zou kunnen leveren;

Draagt het college op:

- Op korte termijn te bekijken hoe groot de armoedeval relatief is in Renkum, aan de hand van een minimaffectrapportage, bijvoorbeeld door het NIBUD of een andere organisatie, aan de hand van een analyse van reeds beschikbare gegevens;
- Bij die rapportage het scenario te schetsen hoe die armoedevalsituatie en ook de gemeentelijke begroting eruit zou kunnen zien bij een verlaging van de individuele inkomenstoelage naar 120 euro per jaar;
- Deze rapportage voor te leggen aan de raad uiterlijk eind 2019;

En gaat over tot de orde van de dag,

VVD

CDA

PM10

Motie Wederkerigheid

De Raad van de gemeente Renkum in vergadering bijeen op woensdag 26 juni 2019, behandeld de Perspectiefnota 2019-2023,

Constateerend dat,

1. de vermindering van het aantal bijstandsgerechtigden in onze gemeente kleiner is dan de rest van het land;
2. een tegenprestatie verplicht kan worden (indien daar geen fysieke of psychische beletselen voor zijn) bij het ontvangen van een uitkering;
3. het mogelijk is om onder deze verplichte tegenprestatie uit te komen door het verrichten van mantelzorg en/of vrijwilligerswerk;
4. verenigingen aangeven dat er een groot tekort is aan vrijwilligers in Renkum;
5. het onduidelijk is hoeveel uitkeringsgerechtigden momenteel mantelzorg of vrijwilligerswerk verzorgen dan wel een tegenprestatie verrichten;

Overwegende dat,

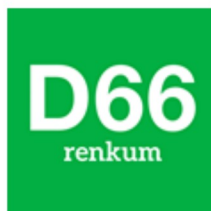
- a. actief zijn in de samenleving goed is voor gezondheid, zelfrespect en uiteindelijk de kansen op de arbeidsmarkt vergroot;
- b. sommige inactieven het lastig vinden de stap te zetten naar actief worden in de samenleving;
- c. bij een terugtrekkende overheid door bezuinigingen, men meer op elkaar is aangewezen en alle unieke talenten van mensen goed kan gebruiken;
- d. niet iedereen in staat is om een passende mantelzorg- of vrijwilligersplek te vinden, maar dat dit in veel gevallen wel mogelijk is;

Gehoord de beraadslagingen,

Draagt het college op om:

- in kaart te brengen welke uitkeringsgerechtigden momenteel vrijwilligerswerk, mantelzorg dan wel een tegenprestatie leveren;
- op korte termijn in gesprek te gaan met mensen die niet een dergelijke prestatie leveren en hen alsnog hiertoe bewegen of overgaan op verplichte tegenprestatie dan wel korting op de uitkering;
- en de raad uiterlijk 5 weken voor de behandeling van de begroting 2020 van de uitkomsten op de hoogte te stellen,

En gaat over tot de orde van de dag,

PM11

Motie: Kunst en cultuur

Onderwerp: Perspectiefnota

De gemeente Renkum in vergadering bijeen op 26 juni 2019

constaterende, dat

- de gemeente Renkum voor forse bezuinigingen staat en het verwerven van inkomsten aandacht dient te hebben;
- dit niet altijd hoeft te betekenen dat wij zonder financiële middelen onze inwoners niet kunnen faciliteren, steunen en motiveren;
- er een cultuurcoach is die basisscholen ondersteunt;
- in deze gemeente veel leerlingen zijn die het VSO volgen;
- er vanuit de VSO ook behoefte bestaat om met leerlingen op het gebied van Kunst en Cultuur aan de slag te gaan;
- niet alle maatschappelijke organisaties weten dat op het gebied van Kunst en Cultuur er ook mogelijkheden zijn voor hun cliënten;
- de procentageregeling voor beeldende kunst als een regeling bestaat, die inhoudt dat bij nieuwbouw, verbouw of koop van rijksgebouwen, kunst zal worden toegepast. De regeling wordt toegepast indien de totale bouwkosten groter zijn dan € 1.000.000,-. Provincies en Gemeenten passen vaak ook vergelijkbare regelingen ter bevordering van de kunst in of bij hun gebouwen toe;
- het tevens denkbaar is, dat vermogenden in onze gemeente op de een of ander wijze bereid zijn geld te willen storten in of middelen willen nalaten aan culturele zaken ten gunste van inwonende en dat men geen specifiek doel voor ogen heeft behalve dan dat het ten goede dient te komen aan kunst en cultuur;

overwegende, dat

- Kunst en Cultuur mensen verrijkt en mensen een brede(re) blik geeft;
- Kunst en Cultuur bij mensen de creativiteit stimuleert en de flexibiliteit om zich aan te

kunnen passen;

- Kunst en Cultuur mensen verbindt en jongeren in onze gemeente meer met Kunst en Cultuur in aanraking kunnen komen;
- er een landelijke subsidie bestaat om projecten in het VSO op het gebied van Kunst en Cultuureducatie;
- een aanvraag voor die subsidie Kunst en Cultuureducatie voor 1 november 2019 of 10 oktober 2020 moet worden ingediend;
- de provincie Gelderland een subsidie heeft voor Projecten op het gebied van Cultuur en erfgoed participatie;
- de rol van de gemeente op dit gebied is gewijzigd en zich moet herpakken;
- het Rijk, de Provincie de percentage regeling stimuleren en subsidiëren en de VNG hierbij ondersteunt;

verzoekt het college,

- In kaart te brengen welke subsidie mogelijkheden en kansen er liggen op het gebied van Kunst en Cultuur;
- Het Vierbeekcollege te wijzen op de subsidie mogelijkheden Versterking Cultuureducatie VSO en hen eventueel te ondersteunen bij de subsidie aanvraag voor het VSO fase 3;
- Op de gemeentelijke website te vermelden dat er ook subsidie mogelijkheden zijn voor maatschappelijke organisaties en op het gebied van participatie;
- te onderzoeken welke mogelijkheden de “percentage-regeling” de gemeente Renkum biedt;
- een Renkums Cultuurfonds als gemeentelijke reserve in het leven te roepen waarvoor onder meer bedrijven en inwoners schenkingen in de vorm van legaten of anderszins kunnen geven en dat een daartoe strekkende verordening in de loop van 2019 aan de raad wordt voorgelegd.

De raad gaat over tot de orde van de dag

PRD

D66

Motie vreemd m.b.t. wijziging kwijtschelding afvalstoffenheffing Gemeente Renkum

De Raad van de gemeente Renkum in vergadering bijeen op woensdag 26 juni 2019.

Constaterende dat:

- Er voor de minima een kwijtschelding geldt op de afvalstoffenheffingen.
- Alle inwoners van de gemeente Renkum gezamenlijk een verantwoordelijkheid dragen, om mee te participeren in een duurzaam afvalscheidingsstelsel.
- Het coalitieakkoord spreekt over 'de vervuiler betaalt'

Overwegende dat:

- Er nu voor de mensen met een kwijtschelding van de afvalstoffenheffing, geen prikkel aanwezig is om afval te scheiden.
- We in de gemeente Renkum een inclusieve samenleving nastreven, waarin iedereen deelneemt en zijn of haar verantwoordelijkheid neemt voor de onze leefomgeving, past de huidige kwijtscheldingsregeling niet.
- Er bij het goed scheiden van het afval geen extra lasten voor deze huishoudens bij komen.

Draagt het college op:

- Om bij de kwijtschelding afvalstoffenheffing het aantal gratis restafval ledigingen van de kliko te maximaliseren naar zes keer per kalenderjaar, en alle ledigingen van de kliko boven de 6 x in het kalenderjaar wel te belasten met het variabele tarief.
- Om bij de kwijtschelding afvalstoffenheffing het gratis aantal restafval stortingen van de vuilniszakken in de container te maximaliseren op 20 vuilniszakken van 30l en 12 vuilniszakken van 60l per kalenderjaar, en alle stortingen van boven de 20 vuilniszakken van 30l en 12 vuilniszakken van 60l per kalenderjaar wel te belasten met het variabele tarief.

En gaat over tot de orde van de dag.

GemeenteBelangen

GroenLinks

VVD

PvdA

Motie vreemd inzake de Financiële verordening gemeente Renkum.

De raad van de gemeente Renkum, in vergadering bijeen op woensdag 26 juni 2019, behandelend het proces van aanbesteding rond de openbare verlichting,

Constaterende dat:

6. in art. 7. van de vigerende Financiële verordening gemeente Renkum 2017 (hierna de verordening) staat: *"INFORMATIEPLICHT. Het college besluit niet over:*
  - a. *de aan- en verkoop van goederen, werken en diensten groter dan € 1.000.000,-;*
  - b. *het verstrekken van leningen, waarborgen en garanties groter dan € 250.000,-; en*
  - c. *het verstrekken van kapitaal aan instellingen en ondernemingen,**dan nadat de raad is geïnformeerd over het voornemen en hiertoe in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen."*
7. bij de aanbesteding en gunning van de openbare verlichting door het college een zekerheid in de vorm van een cessie verstrekt is aan een externe financier, welke door zijn juridische vorm niet aan de raad voorgelegd behoeft te worden;

8. de omvang van de werkzaamheden verbonden aan de aanbesteding hoger is dan het in art.7.a genoemde bedrag;
9. in de, door het college op 12 september 2017, vastgestelde aanbestedingsdocumenten niet is vastgelegd dat er voor gunning nog enige rol zou zijn voor de raad;
10. door het alsnog, conform de verordening, geven van mogelijkheden aan de raad om bedenkingen en wensen kenbaar te maken als consequentie kan hebben dat de uitvraag gewijzigd wordt en daarmee tot een ongeldige aanbesteding;
11. gelet de beschikbare budgetten voor de openbare verlichting de eerste jaren van de looptijd van de overeenkomst er geen begrotingswijziging vereist is;

Overwegende dat:

- los van de strikte betekenis van de woorden 'garantie', 'waarborgen' en 'zekerheidsstelling' het materiële effect gelijk is, namelijk het 'waarborgen' van de aflossings- en renteverplichtingen zowel in de richting van de contractant als de externe financier;
- het college ten onrechte in de aanbestedingsdocumenten voor de openbare verlichting het gestelde in de Financiële verordening art.7.a niet heeft opgenomen,

Draagt het college op:

- Uiterlijk voor de raadsvergadering van december een voorstel aan de raad voor te leggen voor aanpassing van de Financiële verordening (inclusief de bijbehorende toelichting), waardoor alle vormen van 'zekerheidsstelling' inclusief cessies op vergelijkbare wijze verstrekt worden als nu is vastgelegd met 'leningen, waarborgen en garanties' in art. 7;
- in alle aanbestedingsdocumenten voor goederen, werken en diensten boven € 1.000.000,- vast te leggen dat voor gunning de raad in de gelegenheid gesteld wordt zijn bezwaren en bedenkingen kenbaar te maken,

En gaat over tot de orde van de dag,

VVD